

Rikspolisstyrelsens författnings- samling

ISSN 0347-545X

Utgivare: chefsjuristen Lotta Gustavson

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag;

RPSFS 2006:6
FAP 579-2

Utkom från trycket
den 13 oktober 2006

beslutade den 10 augusti 2006.

Rikspolisstyrelsen föreskriver följande med stöd av 15 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag och 13 e § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen samt meddelar följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Terminologi till ledning för lagen (1974:191) om bevakningsföretags tillämpningsområde

Bevakning
Yrkesmässig
Annans räkning
Väktare och annan personal
Auktorisations-, godkännande- och tillsynsmyndighet
Bevaknings- och utbildningsföretag

2 kap. Auktorisation m.m.

Sakkunnigt och omdömesgillt sätt
God sed
Organisation och planläggning
Bevakning av enskild person för dennes skydd
Från allmän synpunkt olämplig inriktning

3 kap. Differentierad auktorisation

Värdetransport
Butikskontroll
Bevakning av enskild person för dennes skydd
Ordningshållning
Bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande
Stationär och ronderande bevakning
Utbildningsverksamhet

4 kap. Godkännande av personal m.m.

5 kap. Tillsyn

6 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande

Återkallande av godkännande

7 kap. Utbildning m.m.

Föreståndarens ansvar

Utbildningsledarens ansvar

Väktargrundutbildning

Fortbildning

Särskild utbildning m.m.

8 kap. Uniformering och övrig utrustning

Funktionsbeteckning

Legitimation

Utrustning

Utrustning vid värdetransport

9 kap. Rapporteringsskyldighet

10 kap. Rikspolisstyrelsens och polismyndighetens åligganden

11 kap. Undantag

Bilagor:

bilaga 1, Väktargrundutbildning

bilaga 2, Fortbildning för väktare

bilaga 3, Utbildning för föreståndare

bilaga 4, Utbildning i värdetransport

bilaga 5, Utbildning för butikskontrollanter

bilaga 6, Utbildning i bevakning av enskild person för dennes skydd

bilaga 7, Batonger som får bäras av väktare

bilaga 8, Utbildning i expanderbar batong

bilaga 9, Utbildning för hundförare

bilaga 10, Prövning och godkännande av hund och hundekipage

bilaga 11, Utbildning i handhavande av skjutvapen

bilaga 12, Väktares rätt att bära skjutvapen och förvaring av skjutvapen m.m.

bilaga 13, Kontrollpunkter vid rutinmässiga inspektioner enligt 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag m.m.

bilaga 14, Funktionsbeteckning för väktare

1 kap. Terminologi till ledning för lagen (1974:191) om bevakningsföretags tillämpningsområde

Bevakning

1 § Med bevakning skall förstås en verksamhet som utövas genom personell kontroll, övervakning eller tillsyn, med eller utan tekniska hjälpmedel, av gods, objekt, områden eller verksamhet i avsikt att skapa ett extra skydd mot skada som orsakas genom brottsligt angrepp, brand eller liknande. I begreppet bevakning innefattas bevakning av enskild person för dennes skydd, värdetransport och visst annat åtagande som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat.

Med visst annat åtagande som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som myndighet meddelat avses arbete som utförs med stöd av förordnande enligt 5 § lagen (1980:578) om ordningsvakter, 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd, 16 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, 17 § terrängkörningsförordningen (1978:594), 53 § jaktförordningen (1987:905), 5 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen eller med stöd av särskilt godkännande enligt 5 § förordningen (1990:1334) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

Första stycket gäller inte parkeringsövervakning i den betydelse begreppet har i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m. och inte arbete som utförs med stöd av förordnande enligt 23 a § polislagen (1984:387).

Yrkesmässig

2 § Bevakning är yrkesmässig om den sker mot ersättning och om den inte är av obetydlig omfattning eller varaktighet.

Bevakning av enskild person för dennes skydd, värdetransport och arbete som sker med stöd av förordnande eller särskilt godkännande som avses i 1 kap. 1 § andra stycket skall dock oavsett omfattning och varaktighet anses som yrkesmässig när den utförs mot ersättning.

Allmänna råd

Bevakningen bör anses ha en obetydlig varaktighet om den vid ett eller flera tillfällen tillsammans pågår i högst 14 dagar under en tolv månadersperiod.

Bevakningen bör anses ha en obetydlig omfattning om den vid ett eller flera tillfällen tillsammans omfattar högst 24 produktionstimmar under en tolv månadersperiod. Bevakningen är således inte av obetydlig omfattning om bevakningen av ett objekt kräver fem vaktare under en femtimmarsperiod.

Allmänna råd

Auktorisation krävs enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag för att få utföra bevakning för annans räkning. Att bevakningen sker för annans räkning innebär att en juridisk eller fysisk person utför bevakning på uppdrag av en annan juridisk eller fysisk person. Ett företag som med egen anställd personal t. ex. bevakar företagets egendom omfattas således inte av lagen.

Auktorisation fördras som huvudregel också för att för annans räkning få bedriva ordningsvaktsarbete och annan sådan bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Kravet på auktorisation gäller dock inte för att för annans räkning få utföra ordningsvaktsarbete eller annan bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket om den fysiska personen som åtagit sig uppdraget också själv utför det. Detta gäller även om arbetet utförs inom ramen för en enskild firma.

Väktare och annan personal

3 § Med väktare i denna författning skall förstås en person som är anställd i ett auktoriserat bevakningsföretag och som utför bevakning för annans räkning, dock inte den som är ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

4 § Med personal i denna författning skall förstås personer som är anställda eller som avses att anställas i ett bevakningsföretag. Detsamma gäller fysiska personer som är uppdragstagare och som inte endast tillfälligtvis kommer att delta i företagets verksamhet, andra uppdragstagare som kommer att vistas i företagets lokaler utan tillsyn samt praktikanter som utför arbetsplatsförlagd utbildning enligt 5 kap. 15 § gymnasieförordningen (1992:394).

Auktorisations-, godkännande- och tillsynsmyndighet

5 § Vilken eller vilka länsstyrelser som är auktorisations-, godkännande- och tillsynsmyndighet för ett bevaknings- eller utbildningsföretag framgår av 1 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

Bevaknings- och utbildningsföretag

6 § Vad som i denna författning sägs om företag som bedriver eller avser att bedriva bevakning skall i tillämpliga delar även gälla företag som bedriver eller avser att bedriva i denna författning föreskriven utbildning.

2 kap. Auktorisation m.m.

1 § Som följer av lagen (1974:191) om bevakningsföretag får auktorisation endast meddelas företag som avser att för annans räkning bedriva yrkesmässig bevakning eller i denna författning föreskriven utbildning. I 1 kap. 1 § anges vilka åtaganden som är att betrakta som bevakning.

Sakkunnigt och omdömesgillt sätt

2 § Föreståndaren skall själv, eller genom en ändamålsenlig organisation, se till så att den bevakning eller utbildning som företaget har åtagit sig att bedriva utförs på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed samt att de anställda har den kompetens och utbildning som verksamheten fordrar.

3 § För att det skall kunna antas att bevakningen eller utbildningen kommer att bedrivas på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed fordras att företagets föreståndare med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för föreståndare, se *bilaga 3*. Vidare krävs att företagets föreståndare har erfarenhet av och kunskap om bevakning och bevakningsbranschen i allmänhet och den form av bevakning eller utbildning som anges i ansökan i synnerhet.

För att en person på ett fullgott sätt skall kunna ikläda sig befattningen som föreståndare i ett bevakningsföretag skall krävas att han eller hon är

- tillsvidareanställd på heltid i företaget,
- ägare till minst en tredjedel om det är fråga om ett handelsbolag,
- komplementär och ägare till minst en tredjedel om det är fråga om ett kommanditbolag eller
- driver bevakning i en registrerad enskild firma.

Allmänna råd

För att en föreståndare skall anses ha en sådan erfarenhet och kunskap som föreskrivs i 3 § bör han eller hon ha utfört bevakning i minst två år. När det gäller bevakningsföretag som avser att utföra bevakning av enskild person för dennes skydd eller värdetransport bör dock krävas att föreståndaren har minst fem års erfarenhet av sådan bevakning.

Ett bevakningsföretag får ha flera föreståndare. Detta kan behövas när företaget skall bedriva flera vitt skilda slag av bevakning och då företaget inte har tillgång till en person med tillräcklig erfarenhet från dessa bevakningsområden.

4 § Vid prövning av en ansökan om auktorisation skall hänsyn tas endast till bestyrkt erfarenhet, kunskap och utbildning hos sådana personer som kommer att vara knutna till företaget på det sätt som anges i 3 § andra stycket.

5 § Auktorisationsmyndigheten skall enligt 5 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inhämta yttrande från Rikspolisstyrelsen innan ansökan beviljas. Auktorisationsmyndigheten skall till sin begäran om yttrande bifoga hela det underlag som länsstyrelsen avser att grunda sitt beslut om auktorisation på. I underlaget skall bl.a. ingå kopior på de utbildningsbevis, arbetsbetyg och arbetsintyg som sökanden åberopar i ärendet.

6 § Kravet på sakkunnighet och omdömesgillhet innebär att företaget skall antas komma att efterleva de författningar som särskilt tar sikte på bevak

nings- och utbildningsföretag men även andra författningar, t. ex. sådana som föreskriver bokföringsskyldighet, inbetalning av skatter och avgifter.

Vid bedömningen av om det kan antas att företaget kommer att följa gällande författningar skall hänsyn tas till styrelseledamots, styrelsesuppleant, föreståndares och andra anställdas, i ledande ställning, laglydnad. Hänsyn skall också tas till dessa personers övriga personliga förhållanden såsom skatteskulder och andra omständigheter som kan påverka sakkunnig- och omdömesgillheten.

God sed

7 § Kravet på att bevakningen skall antas komma att bedrivas i överensstämmelse med god sed innebär att det inte får finnas misstankar om att företaget kommer att använda olämpliga metoder och att företagets verksamhet måste kunna antas hålla en viss minimistandard.

Organisation och planläggning

8 § Kravet på att företaget skall ha en lämplig organisation och planläggning av sin verksamhet innebär att företaget skall vara organiserat på ett sådant sätt att det finns goda förutsättningar för att bevakningen eller utbildningen kan utföras på ett bra sätt.

Kravet innebär också att tillsynsmyndighetens tillsyn över företaget skall kunna utövas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Bevaknings- och utbildningsföretag skall därför ha en fast besöks- och postadress och vara tillgängliga via telefon.

9 § Bevakningsföretag som till följd av bevakningsuppdrag har koder, husritningar, andra handlingar, nycklar eller andra liknande föremål i sin vård skall förvara och hantera dem så att de inte är åtkomliga för någon obehörig.

Under tid då bevakningsföretagets lokaler är obemannade skall handlingarna eller föremålen förvaras i ett låst säkerhetsskåp eller annat utrymme med motsvarande egenskaper. Säkerhetsskåpet eller utrymmet skall vara larmat. Larmet skall vara kopplat till en larmcentral.

Bevakningsföretaget skall föra en förteckning över nycklar och andra liknande föremål som överlämnats till bevakningsföretaget från en kund. Av förteckningen skall framgå vilken anställd som har eller har haft nyckeln eller föremålet i sin vård och tidpunkten för över- och återlämnande.

10 § En ansökan om auktorisation skall enligt 2-4 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag innehålla uppgift om vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget avser att bedriva. När sökanden lämnar uppgift om den verksamhet som avses att bedrivas skall den terminologi som anges i 3 kap. 2-8 §§ användas.

11 § Ett företag som avser att bedriva föreskriven utbildning skall utöver vad som anges i 3 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag till ansökan bifoga skriftliga uppgifter om utbildningsplan, utbildningsmaterial, behörigheten hos lärare och, i förekommande fall, hur de praktiska momenten i utbildningen kommer att genomföras.

Bevakning av enskild person för dennes skydd

12 § Länsstyrelsen får besluta om auktorisation för bevakning av enskild person för dennes skydd endast om sökanden har bedrivit bevakning under minst ett år.

Länsstyrelsen skall vid prövningen av en ansökan som avses i första stycket särskilt kontrollera om det med fog riktats klagomål mot sökanden som medför att det inte kan antas att sökanden kommer att kunna utföra bevakning av enskild person för dennes skydd på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed.

Allmänna råd

Bevakning av enskild person för dennes skydd är en särskildt kvalificerad form av bevakning som ställer extra stora krav på omdöme, stadga och kontinuitet och som det främst ankommer på Polisen att utföra. Väktare som för första gången rekryteras till sådant slag av bevakning bör därför som huvudregel ha bedömts och visat prov på särskilt gott omdöme under en tid i en annan del av företagets bevakningsverksamhet. För att göra detta möjligt bör bevakning av enskild person för dennes skydd inte utgöra det enda slaget av bevakning som ett bevakningsföretag bedriver.

13 § För att auktorisation för bevakning av enskild person för dennes skydd skall få beslutas måste bevakningsföretaget ha en sådan storlek och organisatorisk struktur att bevakningen får den stadga och kontinuitet som denna form av bevakning kräver.

Allmänna råd

För att ett bevakningsföretag skall anses ha en sådan storlek som anges i 13 § bör krävas att företaget har minst 10 stycken anställda väktare som genomgått föreskriven utbildning för bevakning av enskild person för dennes skydd enligt *bilaga 6*.

Från allmän synpunkt olämplig inriktning

14 § Ett bevakningsföretag får inte meddelas auktorisation om verksamheten kan antas få en från allmän synpunkt olämplig inriktning. Exempel på uppgifter som har en sådan inriktning om de utförs av bevakningsföretag är uppgifter som anges i 2 § 2 och 3 polislagen (1984:387). När en ansökan prövas skall därför särskilt uppmärksammas om företaget kan antas komma att utföra uppgifter som det enligt 2 § 2 och 3 polislagen ankommer på Polisen att utföra.

Bevakningsföretagets bevakning får inte heller antas komma att marknadsföras på ett sådant sätt att allmänheten kan få uppfattningen att företaget tillhandahåller tjänster enligt 2 § 2 och 3 polislagen eller att företagets verksamhet kan jämföras med polisverksamhet.

Allmänna råd

Det bör anses vara en från allmän synpunkt olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig att genom spanings- eller utredningsverksamhet ta fram bevisning mot en person avseende ett visst brott om han eller hon redan är misstänkt för detta. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet.

Det bör dock inte anses vara en olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig uppdrag som innefattar spanings- eller utredningsverksamhet enbart för att ta reda på om brottslig verksamhet över huvud taget pågår.

15 § Bevakningsföretag får utföra uppdrag som innefattar ordningshållning på offentliga platser genom att allmänheten avvisas eller liknande endast om uppdraget utförs av ordningsvakter.

3 kap. Differentierad auktorisation

1 § Auktorisationsmyndigheten skall enligt 3 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag i ett beslut om auktorisation ange vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget får utföra med stöd av auktorisationen. När så sker skall den terminologi som föreskrivs i 2-8 §§ användas.

Värdetransport

2 § Med värdetransport skall förstås transport av sedlar, mynt eller annan egendom som bevakas, eller utförs och bevakas, av någon som anlitas för uppdraget för att främst skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp. I begreppet värdetransport skall också innefattas i- och urlastning, påfyllning av uttagsautomater och andra liknande åtgärder som har en omedelbar och naturlig koppling till transporten.

Butikskontroll

3 § Med butikskontroll skall förstås personell bevakning av varor som tillhandahålls för försäljning i butik, varuhus eller liknande i avsikt att skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp.

Hemgångskontroll och liknande bevakning av personalen är inte att anse som butikskontroll.

Bevakning av enskild person för dennes skydd

4 § Med bevakning av enskild person för dennes skydd skall förstås ett personellt skyddande av en person som utförs i dennes omedelbara närhet för att skapa ett extra skydd mot brottsliga angrepp mot hans eller hennes liv, hälsa eller rörelsefrihet.

Ordningshållning

5 § Med ordningshållning skall förstås bevakning som utförs av en ordningsvakt med stöd av 2, 2 a eller 3 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande

6 § Med bevakning med stöd av förordnande eller särskilt godkännande skall förstås bevakning som utförs med stöd av förordnande enligt 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd, 16 § lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, 17 § terrängkörningsförordningen (1978:594), 53 § jaktförordningen (1987:905), 5 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen eller med stöd av särskilt godkännande enligt 5 § förordningen (1990:1334) om skydd för samhällsviktiga anläggningar.

Bevakning som sker med stöd av någon av de författningar som anges i första stycket skall betraktas som ett verksamhetsslag. I beslutet om auktorisation skall länsstyrelsen därför ange vilken eller vilka författningar som auktorisationen är avgränsad till.

Allmänna råd

Ett beslut om auktorisation att bedriva verksamhetsslag som avses i 6 § bör utformas så att det tydligt framgår att auktorisationen endast omfattar t.ex. bevakning som utförs med stöd av förordnande enligt 2 § lagen (2004:1100) om luftfartsskydd.

Om bevakningsföretaget avser att utvidga sin verksamhet till att även omfatta t.ex. bevakning som sker med stöd av särskilt godkännande enligt 5 § förordningen (1990:1334) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. krävs att en ny ansökan ges in och att ett nytt beslut om auktorisation, efter prövning, fattas av länsstyrelsen som omfattar även detta verksamhetsslag.

Stationär och ronderande bevakning

7 § Med stationär och ronderande bevakning skall förstås annan bevakning än sådan som anges i 2-6 §§.

Utbildningsverksamhet

8 § Med utbildningsverksamhet skall förstås bedrivandet av i denna författning föreskriven utbildning.

Varje i denna författning föreskriven utbildning skall vara att anse som ett eget verksamhetsslag. I beslutet om auktorisation skall därför anges vilken eller vilka föreskrivna utbildningar som auktorisationen skall omfatta.

Allmänna råd

Ett beslut om auktorisation att bedriva utbildningsverksamhet som avses i 8 § bör utformas så att auktorisationen omfattar t.ex. Väktargrundutbildning enligt *bilaga 1*.

Om företaget avser att utvidga sin utbildningsverksamhet till att omfatta t.ex. Utbildning för butikskontrollanter enligt *bilaga 5* krävs att en ny ansökan ges in och att ett nytt beslut om auktorisation, efter prövning, fattas av länsstyrelsen som omfattar även denna utbildning.

1 § Av 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag framgår att föreståndaren, övrig personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag, styrelseledamot och styrelsesuppleant skall vara godkänd med avseende på laglydnad, medborgerlig pålitlighet samt lämplighet i övrigt.

Vid godkännandeprovningen skall högre krav ställas på väktares och föreståndares laglydnad och lämplighet än på annan personal. Detsamma gäller styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och personal som har ett avgörande inflytande på företagets verksamhet.

Allmänna råd

Exempel på brott som i normalfallet bör leda till att en person inte skall godkännas på grund av bristande laglydnad är uppsåtliga brott mot liv och hälsa samt tillgreppsbrott. Ansökan om godkännande bör även avslås om någon vid upprepade tillfällen begått brott, som det inte kan följa fängelse på t.ex. vissa trafikbrott, om detta tyder på en bristande respekt för lagar och andra författningar.

Exempel på omständigheter som i normalfallet bör leda till att en person inte skall godkännas på grund av bristande lämplighet är om den som avses med ansökan varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

Även sådana upprepade beteenden som avses i andra stycket som inte har föranlett något ingripande bör med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet föranleda att ansökan om godkännande avslås. Detsamma gäller om det framkommer att en person lider av psykisk störning, missbrukar narkotika eller liknande.

3 § För att kontrollera laglydnaden och lämpligheten i övrigt enligt 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag skall godkännandemyndigheten inhämta uppgifter från register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister.

Allmänna råd

När laglydnaden bedöms bör godkännandemyndigheten som huvudregel endast ta hänsyn till brott som förövats inom en femårsperiod från det att ansökan om godkännande gavs in. Denna period bör dock i förekommande fall kunna såväl utsträckas som avkortas med hänsyn till brottets svårighetsgrad och omständigheterna i det enskilda fallet.

4 § För att bli godkänd för anställning i bevakningsföretag krävs att personen har sådan god kunskap i svenska språket att han eller hon i tal och skrift kan redogöra för de juridiska och andra överväganden som föregått ett ingripande. Det fordras vidare att personen besitter så god kännedom om svenska förhållanden att han eller hon har goda förutsättningar för att kunna utföra bevakning på ett rättsäkert och bra sätt.

Finns anledning att anta att den som avses med ansökan inte uppfyller kraven enligt första stycket skall godkännandemyndigheten kalla honom eller henne till ett möte för att kontrollera detta.

Allmänna råd

Anledning att anta att den som avses med ansökan inte uppfyller kraven i 4 § första stycket bör bl.a. finnas när personen som ansökan tar sikte på har bott i landet i mindre än 5 år.

Särskilda skäl att tidsbegränsa ett godkännande enligt 6 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan vara att det är fråga om en visstidsanställning eller att viss tveksamhet finns om den anställdes laglydnad, medborgerliga pålitlighet eller lämplighet i övrigt.

5 kap. Tillsyn

1 § Tillsynsmyndigheten skall enligt 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag inspektera auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag minst vartannat år. För dessa inspektioner skall tillsynsmyndigheten upprätta en inspektionsplan som minst omfattar två år. De myndigheter som tillsynsmyndigheten med stöd av 8 § lagen (1994:191) om bevakningsföretag avser att begära biträde av skall underrättas om inspektionsplanens innehåll så snart det kan ske.

2 § Inom ramen för en sådan rutinmässig inspektion som avses i 1 § skall tillsynsmyndigheten särskilt kontrollera att styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, föreståndare och övrig personal är godkända och har sådan utbildning, kunskap, erfarenhet och utrustning som föreskrivs för att företaget skall få bedriva det slag av bevakning som det har auktorisation för. Uppmärksamhet skall även ägnas åt om företaget bedriver sådan verksamhet som avses i 2 kap. 14 §. Utöver detta skall kontrolleras att kundhandlingar, koder, nycklar och liknande föremål hanteras på föreskrivet sätt och att övriga auktorisationsvillkor efterlevs.

I *bilaga 13* ges exempel på vilka kontrollpunkter en rutinmässig inspektion kan ta sikte på.

3 § En rutinmässig inspektion skall till största delen genomföras genom att tillsynsmyndigheten besöker företaget, i förekommande fall, såväl på företagets huvudkontor som på dess region- eller lokalkontor. Inspektionen kan ta sikte på företagets verksamhet i dess helhet eller på viss eller vissa delar. Även enskilda väktares arbetsmetoder och uppträdande skall om möjligt kontrolleras.

Allmänna råd

Ett bevakningsföretags storlek kan göra det svårt för tillsynsmyndigheten att genomföra en ändamålsenlig inspektion vid ett tillfälle. Inspektionen bör i sådana fall delas in i olika moment, varvid visst eller

vissa inspektionsmoment genomförs ett år, andra moment ett annat år.

4 § Tillsynsmyndigheten skall utöver vad som sägs i 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag även inspektera ett företag om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till myndighetens kännedom att ett företag bedrivit bevakning eller föreskriven utbildning på ett felaktigt eller försumligt sätt eller om det annars finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten kan dock om det är tillräckligt för att utreda saken begära in upplysningar om förhållandet med stöd av 9 § första stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Vad som sägs i första stycket skall också gälla om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till tillsynsmyndighetens kännedom om att ett bevakningsföretag bedriver eller har bedrivit verksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

Allmänna råd

Särskilda skäl enligt 4 § första stycket kan finnas om företaget underlåter att ge in föreskriven verksamhetsredogörelse, om obligatoriska uppgifter saknas i redogörelsen eller om företaget inte lämnar upplysningar efter begäran enligt 9 § första stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

5 § Om en uppgift lämnats eller på annat sätt kommit till en länsstyrelses kännedom om att ett företag har bedrivit bevakning eller föreskriven utbildning på ett felaktigt eller försumligt sätt skall tillsynsmyndigheten underrättas om detta.

Om en sådan uppgift som avses i första stycket lämnats eller kommit till polismyndighetens kännedom skall myndigheten underrätta Rikspolisstyrelsen om detta. Rikspolisstyrelsen skall vidarebefordra uppgiften till tillsynsmyndigheten.

Vad som sägs om underrättelse i första och andra stycket skall också gälla om en uppgift lämnats om, eller om det på annat sätt blivit känt, att ett bevakningsföretag bedriver verksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

6 § I 9 § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag regleras skyldigheten för auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag att tillställa länsstyrelsen en redogörelse för verksamheten under föregående år. Verksamhetsredogörelsen skall bl.a. innehålla upplysningar om vilket eller vilka slag av bevakning företaget bedriver och storleksförhållandena mellan dessa. Den skall också innehålla uppgifter om företaget använt sig av underleverantörer under det senaste året och, i förekommande fall, vilka.

Verksamhetsredogörelsen skall vidare innehålla uppgifter om vem eller vilka som varit föreståndare under senaste året och om bevakningsföretaget bedrivit verksamhet som inte är att anse som bevakning enligt 1 kap. 1 § och, i förekommande fall, vilken verksamhet som bedrivits.

Allmänna råd

Verksamhetsredogörelsen kan ge anledning att infordra kompletterande upplysningar från bevakningsföretaget eller att vid en kom

mande inspektion särskilt uppmärksamma visst eller vissa slag av verksamhetsområden inom företaget.

Verksamhetsredogörelsen kan vidare användas som underlag för att närmare överväga frågan om bevakningsföretaget bedriver sådan otillåten sidoverksamhet som avses i 2 kap. 14 §.

6 kap. Återkallelse av auktorisation och godkännande samt begränsning av godkännande

1 § Enligt 13 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan ett företags auktorisation återkallas eller begränsas när de förutsättningar som föreskrivs i lagen inte längre föreligger eller det i övrigt finns särskild anledning därtill. För återkallelse av auktorisation skall dock som huvudregel krävas starkare skäl än vad som krävs för att avslå en ansökan om auktorisation.

Om tillsynsmyndigheten istället för att återkalla hela auktorisationen begränsar den till att omfatta visst eller vissa slag av verksamheter skall den terminologi som anges i 2 kap. 1-8 §§ användas i beslutet.

Särskild anledning enligt första stycket skall anses finnas när ett företag inte efterlever denna författning och efter tillsynsmyndighetens påpekande inte vidtar rättelse.

2 § Bedriver ett företag bevakning eller föreskriven utbildning som inte omfattas av företagets auktorisation skall auktorisationen återkallas om inte särskilda skäl talar emot det. Detsamma gäller om ett företag vid flera tillfällen använder personal som inte är behörig att utföra bevakningen eller utbildningen.

Auktorisationen skall också återkallas om företaget inte har en föreståndare som har genomgått föreskriven utbildning för föreståndare eller om företaget inte längre bedriver någon bevakningsverksamhet.

3 § Återkallelse av auktorisation skall ske när annan än de för länsstyrelsen uppgivna personerna har ett avgörande inflytande över företagets verksamhet, dvs. när ett s.k. bulvanförhållande föreligger.

4 § I 9 § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag regleras skyldigheten för auktoriserade företag att till länsstyrelsen ge in en redogörelse för den verksamhet som bedrivits under föregående år. Inkommer inte en sådan redgörelse efter tre påminnelser som sänts till företagets uppgivna fasta postadress med tre veckor mellan varje påminnelse skall auktorisationen återkallas.

5 § Vid mindre brister i företagets verksamhet skall tillsynsmyndigheten kalla till sig föreståndaren och påtala bristerna genom förklarande samtal. Åtgärddar företaget inte omedelbart bristerna skall tillsynsmyndigheten förelägga företaget att vidta rättelse med stöd av 12 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Allmänna råd

Även om ett företag efter uppmaning från tillsynsmyndigheten rättat till påtalade brister och får behålla auktorisationen bör tillsynsmyndigheten pröva om föreståndaren brustit i sina åligganden i sådan utsträckning att han eller hon inte är lämplig att inneha funktionen som föreståndare.

Återkallande av godkännande

6 § Godkännandemyndigheten skall varje år pröva laglydnaden och lämpligheten hos styrelseledamot, styrelsesuppleant, föreståndare och annan personal genom kontroll i register som förs med stöd av lagen (1998:621) om misstankeregister och lagen (1998:620) om belastningsregister.

7 § Enligt 13 a § lagen (1974:191) om bevakningsföretag skall ett godkännande återkallas när de förutsättningar som föreskrivs i lagen inte längre föreligger eller det i övrigt finns särskild anledning därtill. För återkallelse skall dock som regel krävas starkare skäl än vad som krävs för att avslå en ansökan om godkännande.

Särskild anledning enligt första stycket skall bland annat anses finnas när en godkänd person inte efterlever denna författning och efter godkännandemyndighetens påpekande inte vidtar rättelse.

Finns synnerliga skäl och bedriver bevakningsföretaget även annan verksamhet än bevakning bör godkännandemyndigheten i stället för att återkalla godkännandet i sin helhet begränsa det till att gälla endast annan verksamhet än bevakning om det är lämpligt.

Allmänna råd

Synnerliga skäl att begränsa ett godkännande kan finnas om en väktare med mångårig väl vitsordad tjänstgöring begått ett mindre allvarligt brott eller andra förmildrande omständigheter finns.

8 § Återkallelse av godkännande med anledning av bristande laglydnad skall som huvudregel inte ske innan domen vunnit laga kraft i ansvarsdelen för brott.

Allmänna råd

Är en person skäligen misstänkt för ett eller flera brott som normalt leder till att godkännandet återkallas på grund av bristande laglydnad bör, oaktat att en laga kraftvunnen dom inte föreligger, godkännandet återkallas med hänvisning till bristande lämplighet. Godkännandemyndigheten bör i sådana fall beakta att synnerliga skäl enligt 13 a § andra stycket lagen (1974:191) om bevakningsföretag kan finnas att begränsa godkännandet till att endast gälla annan verksamhet än bevakning till dess en eventuell dom vunnit laga kraft.

Vid bedömningen av om ett godkännande skall återkallas bör godkännandemyndigheten hämta vägledning i avgöranden med någorlunda jämförbara förhållanden som publicerats i Rikspolisstyrelsens

personalansvarsnämnds verksamhetsberättelser. Godkännandemyndigheten bör återkalla ett godkännande om personalansvarsnämnden i ett ärende med jämförbara förhållanden har beslutat att anställningen skall upphöra för en polis.

9 § Godkännandemyndigheten behöver inte göra någon årlig rutinmässig prövning av lämpligheten i övrigt utöver vad som anges i 6 §. Endast om det finns särskilda skäl skall en förnyad prövning i dessa avseenden ske.

Allmänna råd

Särskilda skäl att pröva lämpligheten bör anses finnas när det kommit till godkännandemyndighetens kännedom att en person som avses i 6 § varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

Även sådana beteenden som avses i första stycket och som inte har föranlett något ingripande bör med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet motivera att frågan om återkallelse av godkännandet tas upp till prövning. Detsamma gäller om det framkommer att en godkänd person lider av psykisk störning, missbrukar narkotika eller liknande.

10 § Godkännandemyndigheten skall, om inte särskilda skäl talar mot det, återkalla godkännandet för en väktare som inte inom föreskriven tid genomgått fortbildning enligt 7 kap. 6 §.

Allmänna råd

Särskilda skäl enligt 10 § bör anses finnas om bevakningsföretaget inte gett väktaren en reell möjlighet att genomgå fortbildning inom föreskriven tid.

11 § En väktare skall när han eller hon utför bevakning uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning. Han eller hon bör uppträda hövligt, hänsynsfullt och med fasthet samt iaktta självbehärskning och undvika vad som kan uppfattas som utslag av ovänlighet eller småaktighet.

Om en väktare vid flera tillfällen uppträder på ett sätt som strider mot första stycket skall hans eller hennes godkännande med hänsyn till bristande lämplighet återkallas eller, om synnerliga skäl finns, begränsas till att gälla endast annan verksamhet än bevakning.

7 kap. Utbildning m.m.

1 § Den utbildning som föreskrivs i denna författning syftar till att ge deltagarna de kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna utföra bevakning på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed i branschen.

En föreskriven utbildning får inte inrymma fler än 50 lektionstimmar per kalendervecka. I denna författning avses med en lektionstimme 45 minuter.

I de teoretiska ämnena får grupperna som undervisas bestå av högst 25 elever per lärare. I de praktiska ämnena får grupperna bestå av högst 10 elever per lärare.

Föreståndarens ansvar

2 § Det är föreståndarens ansvar att personligen eller genom en ändamålsenlig organisation se till att företagets väktare har den utbildning som föreskrivs för det slags bevakning som han eller hon har till uppgift att utföra.

Det är vidare föreståndarens ansvar att personligen eller genom en ändamålsenlig organisation se till att företagets utbildningsledare och lärare har sådan lämplig utbildning, erfarenhet och behörighet som föreskrivs i denna författning.

Utbildningsledarens ansvar

3 § För varje föreskriven utbildning som ett företag tillhandahåller skall det finnas en utbildningsledare. Denne skall ansvara för att den kunskap som företaget förmedlar är riktig och att den lärs ut på ett pedagogiskt bra sätt.

Utbildningsledaren skall ha en för arbetsuppgifterna lämplig utbildning och erfarenhet.

Allmänna råd

Erfarenhet som avses i 3 § andra stycket bör ha inhämtats genom en längre tids väl vitsordat arbete inom det slags bevakning som utbildningen tar sikte på eller på annat lämpligt sätt.

En utbildningsledare kan ansvara för flera föreskrivna utbildningar som avses i 3 §.

Väktargrundutbildning

4 § Väktare får inte självständigt utföra bevakning innan han eller hon har fyllt 18 år och med godkänt resultat har genomgått väktargrundutbildningen, del 1 och 2, enligt *bilaga 1*. För tillträde till väktargrundutbildningens del 2 krävs att väktaren har praktisk yrkesträning i bevakningsarbete under 160 timmar.

Praktisk yrkesträning i bevakningsarbete som väktare utför efter att endast ha genomgått väktargrundutbildningens del 1 skall ske under ledning av en av bevakningsföretaget särskilt utsedd handledare och får pågå under en sammanhängande period om högst sex månader från anställningsdagen.

För att bevakningen skall anses ske under ledning av handledare fordras att han eller hon minst är omedelbart tillgänglig via telefon och på kort tid kan inställa sig för att vägleda väktaren i bevakningen.

Allmänna råd

Handledare som avses i 4 § andra stycket bör ha minst två års erfarenhet av det slag av bevakning som väktaren skall utföra.

Fortbildning

5 § Väktare skall genomgå fortbildning senast fyra år efter det att han eller hon med godkänt resultat genomgick väktargrundutbildningen och därefter minst vart fjärde år räknat från närmast föregående fortbildning.

Om en väktare inte genomgår fortbildning inom den tid som sägs i första stycket måste han eller hon på nytt genomgå väktargrundutbildning för att få utföra bevakningsarbete.

Fortbildningen skall omfatta minst 32 lektionstimmar och innehålla ett koncentrat av väktargrundutbildningen. Exempel på utbildningsplan för fortbildning av väktare finns i *bilaga 2*.

Särskild utbildning m.m.

6 § För att väktare skall få utföra värdetransport, bevakning med hund, butikskontroll eller bevakning av enskild person för dennes skydd krävs att han eller hon utöver väktargrundutbildning har genomgått särskild föreskriven utbildning för detta ändamål.

Se utbildningsplan för
 väktargrundutbildning, *bilaga 1*,
 fortbildning, *bilaga 2*,
 utbildning för föreståndare, *bilaga 3*,
 utbildning i värdetransport, *bilaga 4*,
 utbildning för butikskontrollanter, *bilaga 5*,
 utbildning i bevakning av enskild person för dennes skydd, *bilaga 6*,
 utbildning i expanderbar batong, *bilaga 8*,
 utbildning för hundförare, *bilaga 9* och
 utbildning i handhavande av skjutvapen, *bilaga 11*.

7 § Utöver kraven på särskild utbildning krävs för att en väktare skall få utföra värdetransport att han eller hon har fyllt 23 år och utfört bevakning i minst ett år. Denna ålder skall också ha uppnåtts för att få utföra butikskontroll. Motsvarande krav för att få utföra bevakning av enskild person för dennes skydd är att han eller hon fyllt 25 år och utfört bevakning i minst två år.

8 § Deltagare som genomgått en föreskriven utbildning med godkänt resultat skall få ett personligt utbildningsbevis av det företag som genomfört utbildningen. Utbildningsbeviset skall innehålla en specifikation av den genomförda utbildningen med uppgift om bland annat antalet lektioner per ämne.

9 § En kopia av utbildningsbeviset skall sändas till det företag där den som genomgått utbildningen är anställd. Detta företag skall spara utbildningsbeviset under den tid personen är anställd i företaget.

10 § Utbildningsföretag som genomfört en föreskriven utbildning skall till tillsynsmyndigheten inge en förteckning med uppgifter om namn och personnummer på de väktare som med godkänt resultat genomgått utbildningen, vilken utbildning som genomförts samt vilka personer som varit utbildningsledare respektive lärare.

8 kap. Uniformering och övrig utrustning

1 § En väktare som utför bevakning skall bära den uniform som auktorisationsmyndigheten efter ansökan av bevakningsföretaget har godkänt. Huvudbonad skall bäras i yttre tjänst.

En väktare som utför butikskontroll eller bevakning av enskild person för dennes skydd får dock bära civil klädsel.

Uniform för ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket bestäms, i förekommande fall, i annan för den formen av bevakning särskilt beslutad författning.

Allmänna råd

Med begreppet yttre tjänst i 1 § bör förstås bevakning på platser som är belägna utomhus, utrymmen i anslutning till allmänna kommunikationer, inomhusgallerior och andra liknande platser som allmänheten har tillträde till.

2 § Motorfordon som är registrerat på auktoriserat bevakningsföretag och som används i bevakningen skall vara godkänt av auktorisationsmyndigheten i fråga om färgmarkering och yttre utrustning.

3 § Ansökan om godkännande av uniform och motorfordon skall ges in till auktorisationsmyndigheten.

Ansökan skall innehålla bilder som tydligt visar hur uniformspersedeln eller motorfordonet ser ut. Av ansökan skall också framgå vilka uniformspersedlar som är avsedda att bäras tillsammans. Om auktorisationsmyndigheten begär det skall bevakningsföretaget ge in ett tygprov av persedlarna, 10 x 10 cm, för bedömning.

4 § Auktorisationsmyndigheten får endast godkänna motorfordon som på ett otvetydigt sätt skiljer sig i fråga om färgmarkering och yttre utrustning från polismarkerade fordon som används av Polisen.

Auktorisationsmyndigheten får endast godkänna uniform för väktare som på ett otvetydigt sätt skiljer sig i fråga om färg och form från de uniformer som föreskrivs för poliser och ordningsvakter.

Auktorisationsmyndigheten får godkänna flera alternativa uniformspersedlar endast om det motiveras av väderlekstyp eller de olika miljöer som bevakningsföretaget skall utföra bevakning i.

Med uniform avses huvudbonader, klädespersedlar och skyddsbeklädnader som bärs synliga för envar för att skapa en enhetlig klädsel hos bevakningsföretagets väktare.

Allmänna råd

För att en uniform i enlighet med 4 § på ett otvetydigt sätt skall skilja sig ifrån de uniformer som föreskrivs för poliser och ordningsvakter bör en helt mörkblå eller svart uniform, eller en kombination av dessa färger, inte godkännas.

5 § Auktorisationsmyndigheten skall inom ramen för prövningen av en ansökan om godkännande av uniform eller motorfordon inhämta yttrande från Rikspolisstyrelsen.

Auktorisationsmyndigheten får inte besluta om auktorisation för ett bevakningsföretag innan företaget har fått sin uniform godkänd.

6 § Lämnar väktare sin anställning hos bevakningsföretaget eller har han eller hon till följd av ändrade arbetsuppgifter eller av annan anledning inte längre behov av sin uniform skall uniformen snarast lämnas åter till bevakningsföretaget. Det åligger bevakningsföretaget att kräva uniformen åter om väktaren inte överlämnar uniformspersedlarna självmant.

Funktionsbeteckning

7 § På en väktares uniform skall finnas en funktionsbeteckning. Funktionsbeteckningen skall vara placerad i brösthöjd på uniformens vänstra sida. Föreskrifter om funktionsbeteckningens utförande finns i *bilaga 14*.

På en väktares uniform skall också finnas företagets firma eller logotyp. Dock får på uniformen endast finnas ärmblem, mössmärken, uniforms-knappar och liknande som på ett otvetydigt sätt skiljer sig från Polisens, försvarets eller annan myndighets vapen eller tecken.

8 § En ordningsvakt eller annan som utför bevakning som avses i 1 kap. 1 § andra stycket skall bära sådana tjänstetecken som föreskrivs i för den formen av bevakning särskilt beslutad författning. En ordningsvakt eller annan som utför sådan bevakning får inte bära funktionsbeteckning för väktare.

Legitimation

9 § Väktare som utför bevakning skall medföra väktarlegitimation. Han eller hon skall på begäran visa upp legitimationen för envar. Legitimationen behöver dock inte visas upp om begäran uppenbarligen framställs i trakasserings-syfte eller om begäran inte föranleds av väktarens bevakningsuppdrag.

10 § Legitimation som avses i 9 § skall innehålla väktarens fullständiga namn, namnteckning och vara försedd med ett välliknande fotografi av honom eller henne. På legitimationskortet skall vidare finnas namnet på och telefonnummer till det bevakningsföretag som väktaren är anställd av och hur kontroll av legitimationens riktighet kan ske. Därutöver skall det finnas uppgift om legitimationens nummer och giltighetstid. På kortet skall i rött vara tryckt ordet väktare med versaler.

Legitimationen skall gälla för viss tid, dock högst fem år.

11 § Lämnar väktare sin anställning hos bevakningsföretaget eller skall han eller hon till följd av ändrade arbetsuppgifter inte längre utföra bevakning eller har kortets giltighetstid löpt ut skall legitimationen snarast lämnas åter till bevakningsföretaget. Det åligger bevakningsföretaget att kräva legitimationen åter om väktaren inte överlämnar den självmant.

Utrustning

12 § Väktare som utför bevakning som normalt kan föranleda frihetsberövande skall vara utrustad med handfängsel om han eller hon;

1. med godkänt resultat har genomgått ämnet konflikthantering och självskydd enligt *bilaga 1* eller
2. innehar förordnande som ordningsvakt och är behörig att bära handfängsel som ordningsvakt.

Handfängslen skall vara av metall och av samma typ som poliser får använda.

Vad som i 15 § första stycket lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. föreskrivs om rätten att belägga någon med handfängsel skall även gälla då en väktare har gripit någon med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

13 § Väktare får när han eller hon utför bevakning bära gummibatong eller expanderbar batong. Batongerna skall vara av den typ som lägst uppfyller de krav som föreskrivs i *bilaga 7*.

Väktare får när han eller hon utför bevakning bära gummibatong endast om han eller hon med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i ämnet konflikthantering och självskydd enligt *bilaga 1*.

Väktare som med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i expanderbar batong enligt *bilaga 8* får under fyra år därefter bära expanderbar batong när han eller hon utför bevakning. Den som är behörig att bära expanderbar batong som ordningsvakt får även bära sådan batong när han eller hon utför bevakning som väktare.

Väktares rätt att använda batong regleras av 10 § 2 polislagen (1984:387), jfr 29 § samma lag, och 24 kap. 1 § 1 brottsbalken.

14 § En väktare får medföra och använda hund i bevakningen om godkännandemyndigheten har beslutat att så får ske. Godkännandemyndigheten får fatta ett sådant beslut om väktaren med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för hundförare enligt *bilaga 9* och om väktaren och hunden, ekipaget, med godkänt resultat har genomgått de prov som föreskrivs i *bilaga 10*.

Godkännandemyndigheten skall föra en förteckning över beslut som avses i första stycket första meningen.

Väktare får efter beslut av godkännandemyndigheten medföra och använda hund endast för att skydda sig själv eller egendom mot brottsliga angrepp som avses i 24 kap. 1 § 1 brottsbalken och för att genomföra kroppsvisitation med stöd av 19 § 1 polislagen (1984:387), jfr 29 § andra stycket samma lag.

Om särskilda skäl finns får godkännandemyndigheten besluta att väktare som med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning för hundförare enligt *bilaga 9* får medföra provhund i bevakningen, dock längst i två månader.

15 § En väktare får bära och använda skjutvapen i bevakningen om han eller hon;

1. fyllt 23 år och har utfört bevakning under minst ett år,

2. med godkänt resultat har genomgått föreskriven utbildning i handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11* och därefter årligen med godkänt resultat har avlagt ett kompetensprov för skjutvapnet samt

3. om förutsättningarna som föreskrivs i *bilaga 12* är uppfyllda.

En väktare får när dessa förutsättningar är uppfyllda bära skjutvapen endast i syfte att skydda sig själv eller annan person mot brottsligt angrepp som avses i 24 kap. 1 § 1 brottsbalken.

Godkännandemyndigheten skall föra en förteckning över väktare som genomgått utbildning enligt *bilaga 11*.

16 § En väktare får inte medföra och använda annan utrustning avsedd för våldsanvändning än sådan som nämns i 12–15 §§.

Bevakningsföretaget avgör om väktaren när han eller hon utför bevakning skall medföra utrustning som avses i 13–15 §§.

Utrustning vid värdetransport

17 § Väktare som utför värdetransport av sedlar eller andra värdepapper skall förvara dem i en låst värdetransportenhet som infärgar dem med sedel-skyddsfärg och därigenom gör sedlarna eller värdepapperen varaktigt obrukbara om en obehörig person försöker öppna utrymmet med våld.

Värdetransportenheten skall vara konstruerad på ett sådant sätt att väktaren inte kan öppna den om det inte är nödvändigt för transportens fullgörande.

Värdetransportenheten skall vara utrustad med ett spårningssystem.

18 § Vid värdetransport i värdetransportenhet skall sedlarna eller värdepapperen, om det är möjligt, vara säkerhetsförslutna i engångsemballage som inte förhindrar att de infärgas på det sätt som föreskrivs i 17 § första stycket.

19 § En väktare som utför värdetransport skall ha omedelbar tillgång till talkommunikationssystem och överfallslarm, med positionering, som är kopplat till en bemannad larmcentral.

9 kap. Rapporteringsskyldighet

1 § Väktare som i sitt bevakningsarbete har gripit en person med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken skall lämna en skriftlig rapport om detta till polismyndigheten. Rapporten skall innehålla uppgifter om;

1. vilket brott den gripne misstänks ha begått,
2. vem som gripit den frihetsberövade personen och vem som i övrigt varit närvarande vid ingripandet,
3. den gripnes namn, personnummer och adress om uppgifterna är kända,
4. de överväganden som föregått gripandet,
5. egendom tagits i beslag med stöd av 27 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken,
6. egendom återtagits med stöd av 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken,
7. kroppsvisitation genomförts med stöd av 19 § första stycket 1 polislagen (1984:387) och

10 kap. Samverkansmöten m.m.

1 § Rikspolisstyrelsen kallar årligen arbetsmarknads- och branschorganisationer samt andra berörda organisationer till ett samverkansmöte för att informera sig om bevakningsbranschens utveckling och behov.

2 § Polismyndigheten skall minst en gång varje år kalla en företrädare för länsstyrelsen i länet och för vart och ett av de auktoriserade bevakningsföretag som enligt länsstyrelsens register bedriver bevakning i polisdistriktet till ett samverkansmöte.

Allmänna råd

Inför det samverkansmöte som avses i 2 § bör polismyndigheten skicka ut ett förslag till dagordning med information om vilka ämnen som myndigheten avser ta upp på mötet. I utskicket bör också bevakningsföretagen uppmanas att inkomma med förslag på ytterligare punkter som bör diskuteras i syfte att förbättra samarbetet mellan polismyndigheten och bevakningsföretagen.

Vid mötet bör polismyndigheten i förekommande fall informera om de lokala rutiner som skall gälla i polisdistriktet med anledning av den ordning som regleras i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förenklad handlägningsrutin avseende snatteribrott (RPSFS 2005:10, FAP 400-3).

Vid mötet bör polismyndigheten vidare informera sig om bevakningsföretagens uppfattning om hur många ordningsvakter som myndigheten bör utbilda under kommande kalenderår.

Exempel på andra saker som kan diskuteras på mötena är kvaliteten på väktarnas rapporter om brott och väntetiderna för överlämnande av omhändertagna och gripna personer till polismyndigheten och de problem som detta kan innebära för väktare och ordningsvakter.

3 § Vid varje polismyndighet skall det finnas minst en utsedd befattningshavare som skall vara myndighetens kontaktman gentemot de bevakningsföretag som bedriver bevakning i polisdistriktet.

Polismyndigheten skall vid möte som avses i 2 § informera de närvarande om vem som är myndighetens kontaktman.

11 kap. Undantag

1 § Rikspolisstyrelsen får om särskilda skäl finns efter ansökan medge undantag från bestämmelserna i denna författning.

I kraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder ikraft den 1 september 2006, då Rikspolisstyrelsen föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) om bevakningsfö

retag och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (RPSFS 1994:12, FAP 579-2) skall upphöra att gälla.

2. Bestämmelsen i 2 kap. 3 § skall träda i kraft den 1 januari 2008 och 2 kap. 9 § andra stycket skall träda ikraft den 1 januari 2007.

3. Med avvikelse från 7 kap. 5 § första stycket skall väktare, som vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande hade genomgått fullständig väktargrundutbildning enligt *bilaga 1* till RPSFS 1994:12, FAP 579-2, genomgå fortbildning senast fyra år efter denna författnings ikraftträdande.

4. Med avvikelse från 7 kap. 6 § första stycket får väktare, som vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande hade genomgått fullständig väktargrundutbildning enligt *bilaga 1* till RPSFS 1994:12, FAP 579-2 och innehade anställning som butikskontrollant, utföra butikskontroll, dock längst t.o.m. den 1 januari 2008.

5. Med avvikelse från 7 kap. 6 § första stycket får väktare, som vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande var behöriga att utföra värde transporter och bevaka enskild person för dennes skydd, även fortsättningsvis utföra sådan bevakning.

6. Med avvikelse från kraven på uppnådd ålder i 7 kap. 7 § får väktare, som vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande var behörig att utföra värde transporter och butikskontroll, även fortsättningsvis utföra sådan bevakning, dock längst t.o.m. den 1 januari 2008.

7. Med avvikelse från 8 kap. 2 § får motorfordon, som var registrerade på ett auktoriserat bevakningsföretag vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande, utan godkännande av auktorisationsmyndigheten även fortsättningsvis brukas i bevakning, dock längst t.o.m. den 1 januari 2008.

8. Med avvikelse från 8 kap. 7 § får bevakningsföretag, som var auktoriserade vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande, använda uniformer med funktionsbeteckningen anbringad på höger sida i brösthöjd, dock längst t.o.m. den 1 september 2008.

9. Med avvikelse från 8 kap. 8 § får bevakningsföretag, som var auktoriserade vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande, använda uniformer med både tjänstetecken för ordningsvakt och funktionsbeteckning för väktare, dock längst till 1 september 2008.

10. Med avvikelse från 8 kap. 14 § första stycket första meningen, får väktare, som var behörig att utföra bevakning med hund vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande, utföra sådan bevakning utan beslut från länsstyrelsen även fortsättningsvis, dock längst t.o.m. den 1 januari 2008.

11. Med avvikelse från 8 kap. 15 § första stycket första meningen, får väktare, som var behörig att utföra bevakning med enhandsvapen vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande, utföra sådan bevakning även fortsättningsvis, dock längst t.o.m. den 1 januari 2008. Därefter skall bestämmelsen gälla även sådana väktare med undantag för kravet på genomgången utbildning enligt *bilaga 11*.

12. Bestämmelserna i 8 kap. 17-19 §§ skall börja gälla den 1 januari 2007 för auktoriserade bevakningsföretag som var auktoriserade för värdetransport vid tidpunkten för denna författnings ikraftträdande.

På Rikpolisstyrelsens vägnar

STEFAN STRÖMBERG

Lars Tonneman
(Polisavdelningen)

Väktargrundutbildning**Del 1 (88) och del 2 (40) 128 lektionstimmar****Del 1 = 88 lektionstimmar**

Ämne	Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet.
Innehåll	Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag samt Rikspolisstyrelsen föreskrifter och allmänna råd till bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).
Mål	Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha en god kunskap om bl.a. vilka krav som ställs på auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag och vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter. Deltagaren skall också kunna redogöra för de krav som ställs på en väktare, vilka olika former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning och vilken utrustning som skall och får bäras.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning i grupp. Syftet med bestämmelserna i de uppräknade författningarna skall gås igenom. Ämnet skall ledas av en person med minst tio högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	2 kap. regeringsformen, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken (RB), 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottsbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation över frihetsberövande enligt 9 kap. 1 § FAP 579-2.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon kan tillämpa de regler som styr och i övrigt är relevanta för en väktares arbete.

Deltagaren skall också skriftligen kunna redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken och, i förekommande fall, varför den gripne frigetts utan att polismyndigheten kontaktats.

Genomförande Målet skall uppnås genom att innehållet i de nämnda bestämmelserna lärs ut dels genom problembaserad inläring och undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen).

Deltagaren skall vidare, med hänsyn till föreskriven dokumentationsskyldighet, öva sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som föregått ett gripande och, i förekommande fall, varför polismyndigheten inte kontaktats.

Ämnet skall ledas av en person med minst tio poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 16 timmar.

Ämne **Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om en förenklad handläggningsrutin avseende snatteri-brott (RPSFS 2005:10, FAP 400-3)**

Innehåll FAP 400-3.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna tillämpa den förenklade handläggning som beskrivs i FAP 400-3 på ett fullgott sätt.

Genomförande Målet skall uppnås genom dels teoretisk undervisning, dels genom att deltagaren får agera praktiskt i ett rollspel.

Beräknad tid 2 timmar.

Ämne **Bevakningstjänst**

Innehåll Stationär och ronderande bevakning såsom in- och utpasseringskontroll samt industri- och områdesbevakning. Bevakningsinstruktioner, legitimationskontroll och rapport-skrivning.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna redgöra för vilka olika former av bevakning som väktare normalt

utför och vad en väktare särskilt har att beakta vid utförandet av dessa.

Genomförande Målet skall uppnås dels genom teoretisk undervisning, dels genom praktiska övningar t.ex. att deltagarna får skriva en väktarrapport om ett fingerat utfört uppdrag.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Tekniska hjälpmedel vid bevakningen**

Innehåll Tekniska hjälpmedel vid bevakningen såsom fordon, värdeväskor, övervakningskameror, larmcentral, larmbågar och andra förekommande larmanordningar.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet känna till och kunna hantera de tekniska hjälpmedel som väktare normalt använder i bevakningen.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och genom praktiska övningar i att hantera de tekniska hjälpmedlen.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Brand**

Innehåll Räddningstjänstens organisation och roll, brandförlopp, släckteknik, släckmedel och brandsyn.

Mål Deltagarna skall efter utbildningen ha kunskap om hur bränder kan förebyggas samt hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och genom att deltagarna praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal. Ämnet skall ledas av en person som med godkänt resultat lägst genomgått utbildning för räddningsinsats (9 veckor) i Räddningsverkets regi.

Beräknad tid 12 timmar.

Ämne **Yrkesetik och moral**

Innehåll Värderingar, människosyn, mental förberedelse för fres

telser i bevakningsarbetet.

Mål Deltagarna skall efter utbildningen ha fått en god yrkes-etisk grund att utgå ifrån i sitt väktararbete. Deltagarna skall även i viss mån kunna förutse och identifiera de moraliska dilemman och frestelser som en väktare kan utsättas för i samband med sitt arbete.

Genomförande Målet skall uppnås genom att man i diskussioner och rollspel analyserar situationer som bygger på verkliga eller fingerade situationer.
Ämnet skall ledas av en person med intresse och god fallenhet för yrkesetiska frågeställningar.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Olaga diskriminering och mänskliga beteenden**

Innehåll 16 kap. 9 § brottsbalken och lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering.

Mål Deltagarna skall efter utbildningen ha kunskap om vad som avses med olaga diskriminering och de värderingar som denna lagstiftning bygger på. Deltagarna skall också ha fått en övergripande kunskap om tankesätt och beteenden, som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung, och deras eventuella betydelse vid ingripanden.

Genomförande Målet skall uppnås genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner i grupp. Särskilt skall brottet olaga diskriminering analyseras med utgångspunkt från rättsfall på området.
Även övrig lagstiftning mot diskriminering skall gås igenom på ett övergripande sätt. Dessutom skall de skillnader i tankesätt och beteende belysas som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Konflikthantering och självskydd**

Innehåll	Konflikthantering och annan yrkespsykologi. Säkerhetstänkande, greppteknik, tekniker för användande av gummibatong, information om de medicinska risker som följer med användandet av olika former av våld.
Mål	Att ge deltagarna sådana kunskaper i konflikthantering att de kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong eller annat våld måste användas skall de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används. Deltagaren skall också ha fått kunskap om de medicinska risker som följer med användandet av batong och andra former av våld.
Genomförande	Målet skall uppnås genom att med utgångspunkt från Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd lämpliga metoder lärs ut i teori och praktik om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp och gummi-batong. Den praktiska delen skall bl.a. bestå av ett rollspel där deltagarna får i uppgift att lösa en fingerad konfliktsituation. Samtliga moment i självskyddsdelen skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Handfängsel
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - 10 § polislagen (1984:387), 15 § lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. och 8 kap. 12 § denna författning, - materialkunskap, - medicinska risker, - greppteknik och - handfängselteknik.
Mål	Deltagaren skall efter att ha genomgått ämnet ha <ul style="list-style-type: none"> - teknisk färdighet, - förmåga att kommunicera taktiskt med kollega samt med motparten, - förmåga till korrekt bedömning och fatta rätt beslut, - förståelse för de medicinska risker som finns, samt - kunskap om lagstödet i samband med handfängselanvändning.

Genomförande Ämnet skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer. Eleven skall innan ämnet påbörjas ha genomgått ämnet konflikthantering och självskydd.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne Akutsjukvård

Innehåll L-ABC (livshotande läge, andning, blödning och chock), HLR (hjärt-lungräddning).

Mål Efter att ha genomgått utbildningsmomentet skall deltagarna kunna ge första hjälpen.

Genomförande Målet skall uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet skall ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 6 timmar.

Ämne Skriftligt och praktiskt prov

Innehåll Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Mål

Genomförande Deltagarna skall för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov. Det praktiska provet skall utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt skall lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.

Beräknad tid 4 timmar.

Väktargrundutbildning del 2

40 lektionstimmar

Behörig att få tillträde till väktargrundutbildning del 2 är den som har genomgått del 1 med godkänt resultat och som har minst 160 timmars praktisk erfarenhet av bevakning under ledning av sådan handledare som avses i 7 kap. 4 § andra stycket.

Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	2 kap. regeringsformen, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken (RB), 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottsbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation över frihetsberövande enligt 9 kap. 1 § FAP 579-2.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fördjupade juridiska kunskaper om de regler som styr en väktares arbete.
Genomförande	Målet skall nås genom att de nödvändiga juridiska kunskaperna lärs ut dels genom undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från situationer som uppstått eller kan tänkas uppstå i väktarens vardagsarbete eller andra verklighetsbaserade fall. Ämnet skall ledas av en person med minst tio högskolepoäng i juridik eller med motsvarande utbildning.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Bevakningstjänst
Innehåll	Personligt uppträdande vid stationär och ronderande bevakning, såsom in- och utpasseringskontroll samt industri- och områdesbevakning. Bevakningsinstruktioner, legitimationskontroll och rapportskrivning.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en fördjupad kunskap om de olika former av bevakning som väktare normalt utför och vad en väktare har att särskilt beakta vid utförandet av dessa.
Genomförande	Målet skall uppnås dels teoretisk undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från de praktiska erfarenheter väktaren har fått under sitt handledda bevakningsarbete.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	Konflikthantering och annan yrkespsykologi.

Säkerhetstänkande, greppteknik, användande av utrustning såsom föreskriven gummibatong, handfängsel och rollspel.

Mål Att ge deltagarna en fördjupad kunskap i konflikthantering så att de ges bättre förutsättningar att lösa konfliktsituationer utan att behöva använda våld. I de fall våld måste användas skall de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används.

Genomförande Målet skall uppnås genom att med utgångspunkt från Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd lämpliga metoder lärs ut i teori och praktik om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och gummibatong. Den praktiska delen skall bl.a. bestå av ett rollspel. Om möjligt skall undervisningen utgå från någon verklighetsbaserad konfliktsituation som väktaren varit med om.
Samtliga moment i självskyddsdelen skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Arbetsmiljö**

Innehåll Arbetsmiljölagen (1977:1160) och väktarens arbetsmiljö.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om bevakningsföretagets arbetsmiljöansvar bl.a. i förhållande till kundens ansvar och hur väktaren genom egna åtgärder kan förebygga och undvika risker i sin arbetsmiljö.

Genomförande Målet skall uppnås genom undervisning och genom att diskutera deltagarnas erfarenheter.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Samhällets rättsvårdande myndigheter**

Innehåll Polisens, åklagarmyndighetens, domstolarnas och kriminalvårdens organisation och roll i rättskedjan.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om bevakningsföretagens och de rätts

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och diskussioner med utgångspunkt i deltagarnas egna kontakter med de berörda enheterna.

Beräknad tid 2 timmar.

Ämne **Droger**

Innehåll Svensk narkotikapolitik, preparatkännedom och symptom.

Mål Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om svensk narkotikapolitik, hur de vanligast förekommande drogerna ser ut och symptom på påverkan av dessa.

Genomförande Målet skall uppnås genom undervisning. De vanligaste preparaten skall om möjligt förevisas genom Polisens försorg. Om så inte sker skall bilder på preparaten visas för deltagarna.

Beräknad tid 2 timmar.

Ämne **Skriftligt och praktiskt prov**

Innehåll Ett skriftligt prov som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Mål

Genomförande Deltagarna skall för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov. Det praktiska provet skall utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt skall lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.

Beräknad tid 4 timmar.

Fortbildning för väktare**34 lektionstimmar**

Ämne **Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet**

Innehåll Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag samt Rikspolisstyrelsen föreskrifter och allmänna råd till bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).

Mål Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande information om vilka krav som ställs på auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag, vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter, samt vilka former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning.

Genomförande Målet uppnås genom undervisning i grupp. Syftet med bestämmelserna i de uppräknade författningarna skall gås igenom.

Beräknad tid 2 timmar.

Ämne **Bevakningsjuridik**

Innehåll 2 kap. regeringsformen, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken (RB), 27 kap. 4 § RB, 23 och 24 kap. brottsbalken samt kriterierna för de mest relevanta brotten i denna balk, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387), lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning samt dokumentation över frihetsberövande enligt 9 kap. 1 § FAP 579-2.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha blivit uppdaterad på lagändringar och ändrad rättspraxis inom bevakningsjuridiken. Han eller hon skall vidare ha fått en övergripande information om övriga relevanta bestämmelser som styr väktares bevakningsarbete. Deltagaren skall också ha ökat sin färdighet att skriftligen redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § rättegångsbalken eller annat

	ingripande med anledning av brott.
Genomförande	Målet skall uppnås genom att innehållet i de nämnda bestämmelserna lärs ut dels genom problembaserad inläring och undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen). Deltagaren skall vidare, med hänsyn till föreskriven rapporterings- och dokumentationsskyldighet, öva sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som föregått ett gripande eller annat ingripande med anledning av brott. Ämnet skall ledas av en person med minst tio högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om en förenklad handläggningsrutin avseende snatteri-brott (RPSFS 2005:10, FAP 400-3)
Innehåll	FAP 400-3.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna tillämpa förfarandet som beskrivs i FAP 400-3 på ett fullgott sätt.
Genomförande	Målet skall uppnås genom dels teoretisk undervisning, dels genom att deltagaren får agera praktiskt i ett rollspel.
Beräknad tid	2 timmar.
Ämne	Tekniska hjälpmedel vid bevakningen
Innehåll	Information om utvecklingen av tekniska hjälpmedel vid bevakning såsom fordon, värdeväskor, övervakningskameror, larmcentraler, larmbågar och andra förekommande larmanordningar.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kännedom om utvecklingen av de tekniska hjälpmedel som väktare normalt använder i bevakningen.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och, vid behov, genom praktisk förevisning av nya tekniska hjälpmedel.
Beräknad tid	2 timmar.

Ämne	Brand
Innehåll	Räddningstjänstens organisation och roll, brandförlopp, släckteknik, släckmedel och brandsyn.
Mål	Deltagarna skall efter utbildningen ha fått information om utvecklingen och nya rön på brandskyddsområdet och en repetition av hur bränder kan förebyggas samt hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.
Genomförande	Målet skall uppnås genom undervisning och genom att deltagarna praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal. Ämnet skall ledas av en person som med godkänt resultat lägst genomgått utbildning för räddningsinsats (9 veckor) i Räddningsverkets regi.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Yrkesetik och moral
Innehåll	Värderingar, människosyn samt mental förberedelse för frestelser i bevakningsarbetet.
Mål	Deltagarna skall efter utbildningen ha fått en god yrkes-etisk grund att utgå ifrån i sitt bevakningsarbete. Deltagarna skall även i större utsträckning kunna förutse och identifiera de moraliska dilemman och frestelser som en väktare kan utsättas för i samband med sitt arbete.
Genomförande	Målet skall uppnås genom att i diskussioner och rollspel analysera situationer som bygger på verkliga eller finge-rade händelser. Ämnet skall ledas av en person med intresse och god fallenhet för yrkesetiska frågeställningar.
Beräknad tid	3 timmar.

Ämne	Olaga diskriminering och mänskliga beteenden
Innehåll	16 kap. 9 § brottsbalken och lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering.
Mål	Deltagarna skall efter utbildningen ha fått en repetition

över vad som avses med olaga diskriminering och de värderingar som denna lagstiftning bygger på. De skall också ha fått en övergripande information om tankesätt och beteenden, som kan ha sin grund i människors trosbekännelse, nationella eller etniska ursprung, och deras eventuella betydelse vid ingripanden.

Genomförande Målet skall uppnås genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner utifrån situationer som deltagarna kommit i kontakt med genom bevakningsarbetet. Även övrig lagstiftning mot diskriminering skall gås igenom på ett övergripande sätt.

Beräknad tid 1 timme.

Ämne **Konflikthantering och självskydd**

Innehåll

- Konflikthantering och annan yrkespsykologi,
- säkerhetstänkande,
- greppteknik,
- tekniker för anbringande av föreskrivna handfängsel,
- tekniker för användande av gummibatong,
- information om de medicinska risker som följer med användandet av gummibatong och handfängsel och
- rollspel med utgångspunkt i en fingerad konfliktsituation.

Mål Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha repeterat och förbättrat sina kunskaper i konflikthantering så att de i större utsträckning kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong, handfängsel eller annat våld måste användas skall de ha tränats så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används. Deltagaren skall också ha fått kunskap om de medicinska risker som följer med användandet av batong, handfängsel och andra former av våld.

Genomförande Med utgångspunkt från Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd skall lämpliga metoder repeteras och läras ut om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och gummibatong i såväl teori som praktik. Samtliga moment i självskyddsdelen skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer.

Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Akutsjukvård
Innehåll	L-ABC (livshotande läge, andning, blödning och chock), HLR (hjärt-lungräddning).
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en repetition i L-ABC och kunna ge första hjälpen.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet skall ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå i ämnet.
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Skriftligt och praktiskt prov
Innehåll	Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.
Mål	
Genomförande	Deltagarna skall för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov. Det praktiska provet skall utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt skall lösa en konstruerad bevakningsuppgift med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.
Beräknad tid	2 timmar.

Utbildning för föreståndare

44 lektionstimmar

Ämne	Regler som styr bevakningsföretagens bevakningsverksamhet
Innehåll	Lag (1974:191) och förordning (1989:149) om bevakningsföretag samt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).
Mål	Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha fått en ingående kunskap om de krav som lagstiftaren ställer på auktoriserade utbildnings- och bevakningsföretag samt vad sådana företag får åta sig för arbetsuppgifter. Deltagaren skall också känna till de krav som ställs på en väktare, vilka olika former av bevakning som fordrar särskild föreskriven utbildning och vilken utrustning som skall och får bäras.
Genomförande	Målet skall uppnås genom undervisning i grupp. Syftet med bestämmelser i de uppräknade författningarna skall gås igenom noggrant. Utbildningsmomentet skall ledas av en person med 10 högskolepoäng i juridik eller med motsvarande kunskapsnivå.
Beräknad tid	16 timmar.
Ämne	Föreståndarens roll och ansvar
Innehåll	Föreståndarens ansvar för att företagets verksamhet utförs på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt samt i överensstämmelse med god sed. Föreståndarens skyldighet att se till att företagets personal är laglydig och lämplig, har föreskriven utbildning, uniform och utrustning i övrigt. Föreståndarens kontakter med och ansvar mot länsstyrelsen och kunder. Vidare föreståndarens ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler, t.ex. yrkestrafiklagen (1998:490), vapenlagen (1996:67) m.fl.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en ingående kunskap om de uppgifter och ansvar som åvilar en

föreståndare och vilken organisatorisk ställning han eller hon skall ha i företaget för att kunna fullgöra sitt arbete på ett fullgott sätt.

Deltagaren skall vidare ha fått konkret kunskap om vilka åtgärder som bör vidtas, i företaget och gentemot länsstyrelsen och kund, för att komma till rätta med felaktigheter i verksamheten.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och genom rollspel där deltagaren i fingerade konfliktsituationer får öva sig att fullgöra de uppgifter som åvilar föreståndaren.

Beräknad tid 6 timmar.

Ämne **Arbetsrätt**

Innehåll Lagen (1982:80) om anställningsskydd, lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, arbetsmiljölagen (1977:1160), arbetstidslagen (1982:673), arbetstidsavtal och för bevakningsarbetet relevanta föreskrifter i Arbetsmarknadsverkets författningssamling.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap i de arbetsrättsliga bestämmelser som är relevanta när bevakningsarbete utförs.

Genomförande Målet skall uppnås genom att deltagarna undervisas i grupp. Utbildningsmomentet skall ledas av en person med 10 poäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 6 timmar.

Ämne **Samhällets rättsvårdande myndigheter**

Innehåll Polisens, åklagarmyndighetens, domstolarnas och kriminalvårdens organisation, roller och uppgifter i rättskedjan.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått övergripande kunskap om de rättsvårdande myndigheter som bevakningsföretag ofta har kontakter med och dessa myndigheters organisation och roll i samhällets brottsbekämpande verksamhet.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och dis

kussioner. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt bevakningsföretagens kontakter med polismyndigheterna.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Redovisning och skatterätt**

Innehåll Bokföringslagen (1999:1078), inkomstskattelagen (1999:1229) och lagen (1968:430) om mervärdesskatt m.fl.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om företags skyldighet att bokföra transaktioner, upprätta årsredovisning samt att betala skatt.

Genomförande Målet skall uppnås genom undervisning i grupp. Utbildningsmomentet skall ledas av en person med 10 poäng i ekonomi eller skatterätt eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Skriftligt och praktiskt prov**

Innehåll Ett skriftligt prov som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Mål

Genomförande Deltagarna skall för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov i form av ett rollspel. Det praktiska provet skall utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt skall lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått i utbildningen.

Beräknad tid 4 timmar.

Utbildning i värdetransport

50 lektionstimmar

Endast den som genomgått fullständig väktargrundutbildning och har utfört bevakning i minst ett år samt är 23 år eller äldre får antas till utbildningen.

Ämne Allmänt om värdetransporter

Innehåll Lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, arbetsmiljölagen (1977:1160) och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).

Mål Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha en god kunskap om vilka bestämmelser som gäller för auktoriserade bevakningsföretag i allmänhet och för företag som utför värdetransporter i synnerhet.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne Tekniska hjälpmedel vid bevakningen

Innehåll 8 kap. FAP 579-2 med inriktning på värdeväskor, larmcentraler, infärgning m.m.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet känna till och kunna hantera de tekniska hjälpmedel som föreskrivs för värdetransporter.

Genomförande Målet skall uppnås genom både teoretisk och praktiskt undervisning. Grundläggande teoretisk undervisning skall ges om funktionen hos olika tekniska hjälpmedlen samt vad som måste beaktas när olika hjälpmedel kombineras. Deltagarna skall praktiskt öva sig i att hantera de hjälpmedel som normalt används vid värdetransporter och få vetskap om hur ATM-maskiner fylls på.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne	Arbetsetik och moral
Innehåll	Värderingar samt mental förberedelse för de frestelser som kan uppstå i samband med värdetransportarbete. Kunskap om relationen bevakningsföretag, vaktare och kund. Hantering av känslig information.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en god yrkesetik grund att utgå ifrån i sitt värdetransportarbete. Deltagaren skall vidare vara mentalt förberedd på dels de frestelser som kan uppstå när stora summor pengar hantieras, dels att kriminella personer försöker närma sig i syfte att söka information om värdetransporter i brottsligt syfte. Deltagaren skall även göras medveten om riskerna med spridande av information både internt och externt samt vikten av särskild uppmärksamhet och noggrannhet i arbetet.
Genomförande	Målet skall uppnås genom diskussioner i grupp och rollspel.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Brottsliga angrepp
Innehåll	8 kap. 1, 4, 5, 6, 8 och 12 §§ brottsbalken, rättegångsbalken, Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om fingeravtryck och annan signalementsupptagning (RPSFS 2005:12, FAP 473-1) och Polisens och larmcentralers rutiner.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om rekvisiten för de brott som anges ovan och vidare kännedom om förberedelse eller försök till dessa brott. Deltagaren skall känna till hur polis eller larmcentral larmas, kunna lämna uppgifter om signalement, samt ha kännedom om hur brott mot värdetransporter utreds och vilka uppgifter som är särskilt viktiga.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Riskanalys
Innehåll	Analys av risker vid värdetransporter, mental förberedelse, trafikförordningen (1998:1276).
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en ökad kunskap om riskerna för brott vid värdetransportarbete och hur dessa kan förebyggas genom mental förberedelse och fortlöpande riskanalys. Deltagaren skall även ha fått en god kunskap om taktisk körning, variation av rutter, relevanta trafikbestämmelser och fordons placering vid i- och urlastning.
Genomförande	Målet skall uppnås genom både teoretisk och praktisk undervisning. I den teoretiska undervisningen skall läras ut kunskap om riskanalys, mental förberedelse och vilka situationer som kan vara särskilt riskfyllda. I den praktiska delen skall deltagaren agera i ett rollspel där deltagaren får tillämpa den kunskap han eller hon fått i mental förberedelse, fortlöpande riskanalys, taktisk körning och placering av fordon vid i- och urlastning under en värdetransport.
Beräknad tid	12 timmar.

Ämne	Skriftligt och praktiskt prov
Innehåll	Skriftligt och praktiskt prov.
Mål	
Genomförande	Deltagaren skall göra såväl ett teoretiskt som praktiskt prov för att visa att han eller hon tillgodogjort sig den kunskap som lärts ut under utbildningen. Vid det praktiska provet skall deltagaren göra en fortlöpande riskanalys av en fingerad värdetransport. Värdetransporten skall ha flera stopp på vägen och en fingerad påfyllning av en ATM-maskin skall ingå. Hotbilder skall finnas med, men något fullbordat rån skall inte ske. Deltagaren skall därvid visa att han eller hon är väl förtrogen med de tekniska hjälpmedlens funktion och att han på ett fullgott sätt tillgodogjort sig kunskap om taktisk placering av värdefordon, signalement och larmrutiner hos både larmcentral och polismyndighetens länskommunikationscentral. Vid det skriftliga provet skall deltagaren visa att han eller

RPSFS 2006:6

hon är väl förtrogen med de bestämmelser som gäller för auktoriserade bevakningsföretag i allmänhet och värde-transportföretag i synnerhet.

Beräknad tid 14 timmar.

Utbildning för butikskontrollanter

40 lektionstimmar

Endast den som genomgått fullständig väktargrundutbildning och är 23 år eller äldre får antas till utbildningen.

Ämne	Butikskontroll
Innehåll	Begreppen svinn och butikskontroll. Butikskontrollantens uppgifter och roll i arbetet med att minska svinnet i varuhus och butiker.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha kännedom om hur varuhus och butiker arbetar för att minska svinnet, butikskontrollantens roll i detta arbete och vilka bevakningsuppgifter som innefattas i begreppet butikskontroll. Deltagaren skall vidare ha fått en allmän kunskap om hur omfattningen av svinnet utvecklats genom åren och hur stor del av detta som bedöms orsakas av stöld och liknande.
Genomförande	Målet bör uppnås genom teoretisk undervisning i grupp.
Beräknad tid	2 timmar.

Ämne	Bevakningsjuridik
Innehåll	24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 27 kap. 4 § RB, 8, 12, 23 och 24 kap. brottsbalken, 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, 10 § första stycket 2, 19 § första stycket 1 och 29 § polislagen (1984:387).
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon kan tillämpa de regler som styr och i övrigt är relevanta för en butikskontrollants arbete. Deltagaren skall ha särskilt god kunskap om när våld och handfängsel får användas. Deltagaren skall vidare känna till gränsen för när ett gripande föreligger, kraven på uppsåt, när stöldbrott i butik skall anses vara fullbordat och de juridiska överväganden som skall göras inför ett gripande med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.
Genomförande	Målet skall uppnås genom att innehållet i de nämnda be

RPSFS 2006:6

stämmeleserna lärs ut dels genom problembaserad inläring och undervisning i grupp, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser (t.ex. rättsfall från Högsta domstolen).

Ämnet skall ledas av en person med minst tio högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 10 timmar.

Ämne **Dokumentationsskyldighet**

Innehåll 9 kap. 1 § Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).

Mål Deltagaren skall skriftligen bl.a. kunna redogöra för de juridiska överväganden som har föregått ett gripande enligt 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken och, i förekommande fall, varför våld använts. Deltagaren skall även i övrigt ha fått kunskap för att kunna fullgöra dokumentationsskyldigheten som föreskrivs i 9 kap. 1 § FAP 579-2.

Genomförande Deltagaren skall, med beaktande av föreskriven rapporteringsskyldighet, utifrån verkliga eller konstruerade övningsexempel träna sig i att på ett juridiskt relevant sätt skriftligen redogöra för de överväganden som skall föregå ett gripande och varför våld använts. Deltagaren skall även i övrigt öva sig i att fullgöra dokumentationsskyldigheten som föreskrivs i 9 kap. 1 § FAP 579-2.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Förenklad handlägningsrutin vid snatteri**

Innehåll Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om en förenklad handlägningsrutin avseende snatteribrott (RPSFS 2005:10, FAP 400-3).

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna tillämpa förfarandet som beskrivs i FAP 400-3 på ett fullgott sätt.

Genomförande Målet skall uppnås genom dels teoretisk undervisning, dels genom att deltagaren får agera praktiskt i ett rollspel.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne	Konflikthantering och självskydd i butiksmiljö
Innehåll	Konflikthantering, taktiskt uppträdande och agerande i samband med ingripande i butiksmiljö. Säkerhetstänkande och placering av gripen i väntan på polis. Självskydd och användande av handfängsel.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha sådana kunskaper i konflikthantering att han eller hon kan lösa konfliktsituationer utan våld eller att behöva anbringa handfängsel. I de fall batong, handfängsel eller annat våld måste användas skall de ha tränats för gripanden i butiksmiljö så att bara det våld som behövs för att lösa uppgiften används.
Genomförande	Målet skall nås genom undervisning och rollspel i uppbyggd butiksmiljö. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt problematiken som ofta uppstår när man ingriper i civila kläder. Med utgångspunkt från Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd skall lämpliga metoder läras ut om hur man avvärjer angrepp mot kroppen genom att använda grepp, handfängsel och batong i såväl teori som praktik. Samtliga moment i självskyddsdelen skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Butikskontrollens utförande och tillvägagångssätt vid snatteri
Innehåll	Information om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri i butik, vilka som snattar och varför. Butikskontrollens utförande. Uppdragsgivarens önskemål om butikskontrollens utförande och de gränser lagstiftningen anger.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri, vilka typer av personer som bör övervakas extra noggrant (t.ex. personer som kan antas missbruka narkotika) och varför de snattar. Han eller hon skall vidare ha fått ingående kunskap om hur butikskontroll skall utföras för att ske på ett effektivt och rättssäkert sätt.

RPSFS 2006:6

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning om de vanligaste tillvägagångssätten vid snatteri i butik, vilka som snattar och varför.
Genom praktiska övningar skall vidare läras ut hur butikskontroll utförs på ett effektivt och rättssäkert sätt.
Utbildningsmomentet skall läras ut av en person med god erfarenhet av arbete som butikskontrollant.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Skriftligt och praktiskt prov**

Innehåll Ett skriftligt prov med frågor som tar sikte på de ämnen som behandlats under utbildningen och ett praktiskt prov.

Mål

Genomförande Deltagarna skall för att bli godkända klara såväl ett skriftligt som praktiskt prov.
Det praktiska provet skall utföras i form av ett rollspel där deltagarna på ett godtagbart sätt skall lösa en konstruerad konfliktsituation med hjälp av den kunskap de fått under utbildningen.

Beräknad tid 4 timmar.

Utbildning i bevakning av enskild person för dennes skydd**92 lektionstimmar**

Endast den som genomgått fullständig väktargrundutbildning och har utfört bevakning i minst två år samt är 25 år eller äldre får antas till utbildningen.

Ämne	Regler som styr bevakning av enskild person för dennes skydd
Innehåll	24 kap. 1, 4, 5 och 6 §§ brottsbalken, 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, 10 § första stycket 2 och 29 § polislagen (1984:387) och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) om bevakningsföretag och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (RPSFS 2006:6, FAP 579-2).
Mål	Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha fått en god kunskap om vilka krav som ställs på bevakningsföretag som bedriver bevakning av enskild person för dennes skydd och vad denna form av bevakning innefattar för bevakningsåtgärder. Deltagaren skall vidare ha fått djupgående kunskaper om gränserna för när och hur mycket våld som får användas i personskyddssituationer med stöd av 24 kap. 1 § brottsbalken och när gripande får ske med stöd av 24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning i grupp där de ovan nämnda bestämmelserna går igenom noggrant.
Beräknad tid	8 timmar.
Ämne	Arbetsetik och moral
Innehåll	Förtroendet, förhållandet och integritet mellan kunden och personskyddsväktaren. Information om s.k. insiderbrott och sekretess.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i arbetet som personskyddsväktare. Deltagaren skall känna till på vilket sätt

han eller hon kan omfattas av tystnadsplikt beroende på om uppdragsgivaren är en myndighet eller ett privat subjekt. Deltagaren skall därvid också ha fått sådan kunskap om förhållandet mellan kunden och personskyddsvaktaren att han eller hon får förståelse för att tystnadsplikten bör vara reglerad i ett anställningsavtal.

Genomförande Målet skall nås genom seminariediskussioner och rollspel.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Risk- och hotbildsanalys**

Innehåll Analys av hotbilder och risker.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om hur en risk- och hotbildsanalys skall utföras. Deltagaren skall också ha fått kunskap om när en hotbild blir så allvarlig att polis skall kontaktas.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner i grupp.

Beräknad tid 6 timmar.

Ämne **Förarutbildning**

Innehåll Trafiklagstiftning, 24 kap. 1, 4, 5 och 6 §§ brottsbalken och bilförarutbildning.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna köra bil på varierande underlag så att riskerna för brottsliga angrepp på skyddspersonen minimeras. Om risken för brottsligt angrepp blir överhängande skall deltagaren med hjälp av de utlärda kunskaperna genom taktisk bilkörning kunna undvika ett brottsligt angrepp eller, när det inte är möjligt, begränsa skadan. Deltagaren skall även kunna redogöra för relevanta trafikbestämmelser och i vilka fall han eller hon får bryta mot dessa bestämmelser.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och praktisk övning i bilkörning.

Beräknad tid 16 timmar.

Ämne	Konflikthantering och självskydd
Innehåll	Övning i konflikthantering och självskydd. Mental förberedelse och stresshantering.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått kunskap i konflikthantering och självskydd så att han eller hon vid angrepp kan förebygga, förhindra eller minimera skada på sig själv och skyddspersonen. Deltagaren skall ha fått en övergripande kunskap om mental förberedelse och stresshantering.
Genomförande	Målet skall nås genom undervisning och rollspel i fingrade personskyddssituationer. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt problematiken som ofta uppstår när man ingriper i civila kläder. Med utgångspunkt i Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd skall lämpliga metoder läras ut om hur man avvärjer ett angrepp mot kroppen genom att använda olika tekniker, grepp samt handfångsel i såväl teori som praktik. Samtliga moment i självskyddsdelen skall ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens kurs för självskyddsinstruktörer.
Beräknad tid	6 timmar.
Ämne	Akutsjukvård
Innehåll	L-ABC (Livsfarligt läge, andning, blödning och chock). D-HLR (Hjärt-lungräddning, defibrillator).
Mål	Efter att ha genomgått utbildningsmomentet skall deltagarna kunna ge första hjälpen.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet skall ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med minst motsvarande kunskapsnivå. Avsnittet med inriktning på D-HLR skall ledas av en person med instruktörsutbildning i D-HLR.
Beräknad tid	4 timmar.
Ämne	Taktiskt uppträdande

RPSFS 2006:6

Innehåll	Taktiskt utförande av bevakning av enskild person för dennes skydd.
Mål	Deltagarna skall efter utbildningsmomentet ha kunskap om taktiskt uppträdande vid bevakning av enskild person för dennes skydd.
Genomförande	Målet skall nås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner.
Beräknad tid	8 timmar.

Ämne   **Avrapportering och dokumentation**

Innehåll	Avrapportering och dokumentation.
Mål	Deltagaren skall efter att ha genomgått ämnet på ett fullgott sätt kunna avrapportera ett utfört uppdrag.
Genomförande	Teoretisk undervisning och praktisk övning.
Beräknad tid	4 timmar.

Ämne   **Samverkan med polis**

Innehåll	Samverkan med polis vid bevakning av enskild person för dennes skydd.
Mål	Deltagaren skall efter att ha genomgått ämnet ha fått kunskap om vikten av samverkan och informationsutbyte med polismyndigheterna och i förekommande fall med Rikspolisstyrelsen vid bevakning av enskild person för dennes skydd.
Genomförande	Teoretisk undervisning.
Beräknad tid	2 timmar.

Ämne   **Praktiskt övning**

Innehåll	En sammanfattning av samtliga ämnen.
Mål	Deltagaren skall vara väl förtrogen med hur man i praktiken utför ett personskyddsuppdrag på ett betryggande sätt med beaktande av den kunskap som lärts ut under utbildningen.

Genomförande Deltagaren skall genomföra ett fingerat personskydds-uppdrag. Uppdraget skall planeras utifrån risk- och hotbilsanalys, innehålla mental förberedelse och genomföras med beaktande av taktiskt uppträdande både som objektsbevakning med fordon men även till fots. I momentet skall självskydd och akutsjukvård ingå. Varje uppdrag skall utvärderas så att deltagarna får en återkoppling.

Beräknad tid 14 timmar.

Ämne Skriftligt och praktiskt prov

Innehåll Skriftligt och praktiskt prov.

Mål Deltagaren skall vara väl förtrogen med att i praktiken kunna utföra ett personskyddsuppdrag på ett betryggande sätt med beaktande av samtliga ämnen i kursen. Deltagaren skall även skriftligen kunna redogöra för de bestämmelser som styr en personskyddsväcktares bevakningsarbete.

Genomförande Deltagaren skall genomföra ett skriftligt prov. Därefter skall deltagaren, enskilt eller i grupp, genomföra ett fingerat personskyddsuppdrag. Uppdraget skall planeras utifrån risk- och hotbilsanalys, innehålla mental förberedelse och genomföras med beaktande av taktiskt uppträdande. Uppdraget skall därefter genomföras som objektsbevakning med fordon men även till fots. I momentet skall självskydd och akutsjukvård ingå. Deltagaren skall för att bli godkänd klara både det skriftliga och det praktiska provet.

Beräknad tid 16 timmar.

Batonger som får bäras av väktare

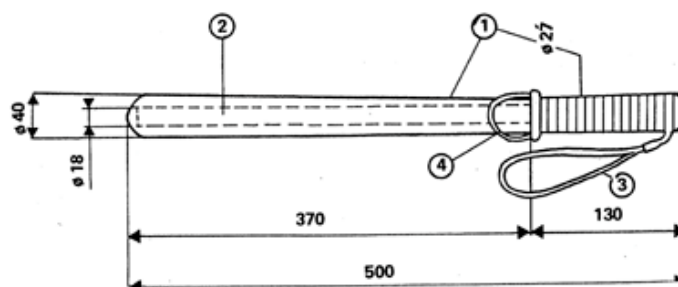
Batonger som uppfyller kraven i avsnitt 1 och 2 får bäras av väktare som genomgått föreskriven utbildning för detta.

1. Teknisk beskrivning av gummibatong för väktare

Väktare får när han eller hon utför bevakning endast bära och använda gummibatong med egenskaper enligt följande.

Färg: svart

Format:

Material:

1. Gummi – homogent utan blåsor
för handtaget: svart yt- eller genomfärgat naturgummi hårdhetsgrad 70–75 grader IRH
för övrigt: svart naturgummi, hårdhetsgrad ca 60 grader IRH.

2. Stålrör, härdat: SIS 142225, 18 dy X 1 mm.
Stålröret skall vara koncentriskt belagt med gummi på sådant sätt att en jämn tjockleksökning erhålls från handtaget till batongens spets. Vid handtaget skall gummitjockleken vara minst 4 mm (från stålröret) och vid batongens tjockaste del minst 10 mm.

3. Handrem av nylonband.

4. Bärbygel av rostfritt stål 18/8.

5. Uniformsknapp av förgylld metall med horisontellt gående räfflor på konvex mätterad botten med upphöjd polerad kant.

2. Teknisk beskrivning av expanderbarbatong för väktare

Väktare får när han eller hon utför bevakning endast bära och använda expanderbar batong med egenskaper enligt följande.

2.1 Allmänt

Den expanderbara batongen skall kunna användas i olika former av bevakning och skall hålla en mycket hög kvalitet. Kraven i avsnitt 2.3 och 2.4 är minimikrav.

Batongen skall vidare kunna användas vid skiftande temperaturer och klimatförhållanden och skall kunna användas vid såväl högfrekvent som lågfrekvent mångårig användning utan att driftstörningar uppstår eller att batongen eller dess ingående delar börjar rosta.

Batongen skall ej ha skarpa kanter eller ha en konstruktion som kan orsaka oavsiktliga personskador.

Batongen skall vara användarvänlig och ha en greppyta som är tillverkad i ett antihalksäkert material.

Greppytan skall vara tillverkad på ett sådant sätt att den ej upplevs som svettframkallande.

Batongens greppyta (gummimaterial eller dylikt) skall vara fastsatt på sådant sätt att det inte kan glida eller lossna utan användande av verktyg. Greppytan bör dock gå att byta ut.

Batongen skall vara enkel att fälla ut och fälla ihop. Batongen skall vara konstruerad på sådant sätt att den håller sig kvar i infällt respektive utfällt läge tills användaren önskar annat.

Batongen skall ha svart ytbeläggning. Ytbeläggningen skall vara så slitstark att den tål en flerårig nötning och bör kunna motstå skador som kan uppstå om batongen tappas från cirka 1 meters höjd vid upprepade tillfällen i hårt underlag.

2.2 Detaljkrav

Batongen skall vara tillverkad av stål och får vara 21” eller 26” i utfällt läge.

Batongen skall vara konstruerad på sådant sätt att ytterspetsen har en väl avrundad form och har en större diameter än batongens angränsande sista sektion i form av en kula, cylinder eller liknande.

2.3 Miljötålighet

Batongen skall utan prestandanedläggning klara de miljöer den möter i sin applikation i hela Sverige. Batongen skall oförpackad och i ett operativt läge tåla miljöer som motsvarar användning i utomhusmiljö.

Detta betyder att batongen utan prestandanedläggning, skall kunna användas i temperaturer mellan -25 och $+40$ °C. Batongen skall tåla lagring och transport i temperaturer mellan -40 och $+70$ °C med bibehållen funktion. Batongen skall tåla nedsmutsning, oljespill, is, saltvatten etc. vilket kan förekomma vid/under ett fordon.

I övrigt skall batongen utan prestandanedläggning motstå miljötålighetsprovning enligt avsnitten 2.3.1.- 2.3.3.

2.3.1 Saltdimmeprovning

Provningen skall utföras enligt IEC 68-2-52 test Kb, 3 cykler. Batongen skall uppfylla kraven enligt ISO 4540, R8 (angripen area: 0,1 - 0,25 % av totalyta).

2.3.2 Temperatur, värme

Batongen skall klara +40 °C i 16 timmar.

Provningen skall utföras enligt IEC 68-2-2, test Bd.

Batongen skall minst 200 gånger expanderas respektive fällas ihop före, efter och under provning.

2.3.3 Temperatur, kyla

Batongen skall klara -25 °C i 16 timmar.

Provningen skall utföras enligt IEC 68-2-1, test Ad.

Batongen skall minst 20 gånger expanderas respektive fällas ihop före, efter och under provning.

2.4 Mekanisk prövning

Definition:

1. Fbp = elastiska böjkraften
2. Fbm = maximala böjkraften
3. Fdm = maximala dragkraften
4. HV30 = hårdhet enligt Vickers HV30

2.4.1 Böjprovning

Böjprovningen skall utföras som en trepunkts böjprovning med provuppställning enligt bilaga 2 figur A2 över två olika tvärsnitt av batongen:

Yttersektion, se definition i figur A1.

Övergång mellan yttersektion och centrumsektion, se definition i figur A1.

Dimensionerna i provuppställningen skall vara enligt nedan:

Diameter stödrulle	= 20 ± 1 mm
Diameter belastningsrulle	= 10 ± 0,5 mm
Stödavstånd, centrumavstånd - stödrullar	= 100 ± 1 mm

Belastningsrullen skall placeras på halva stödavståndet.

Vid provning över tvärsnitt 2 skall provföremålet placeras så att belastningsrullens centrum är 5 mm in på centrumsektionen från övergången mellan yttersektionen och centrumsektionen.

Den elastiska böjkraften, Fbp, beräknas som kraften vid skärningen mellan kraftförskjutningskurvan och en parallell förskjuten linje med samma lutning som den linjärelastiska delen av kraftförskjutningskurvan. Parallellförskjutningen, X, skall vara 1 mm. Den maximala böjkraften, Fbm, bestäms som maximum på kraften i kraftförskjutningskurvan.

Se även principskissen i bilaga 3 figur A3.

2.4.2 Dragprovning

Dragprovning skall utföras enligt principskiss figur A4. Dragbelastningen påförs batongen genom förskjutning av ett rörligt mothåll fäst runt batongens spets. Handtaget fixeras vid övergången mellan handtaget och centrumsektionen med det fasta mothållet. Dragprovet skall fortskrida tills brott inträffar och den maximala dragkraften skall Fdm registreras.

2.4.3 Hårdhetsprovning

Hårdheten på batong med stålspets skall bestämmas enligt HV30 i SS 11 25 17.

2.4.4 Godkännande kriterium

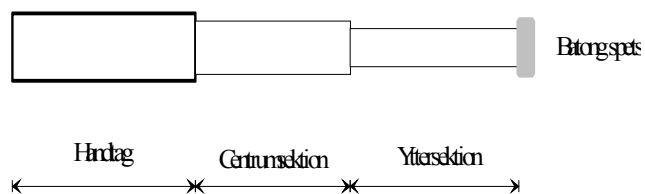
Kriterier för godkännande av teleskopbatonger enligt tabell 1.

Tabell 1

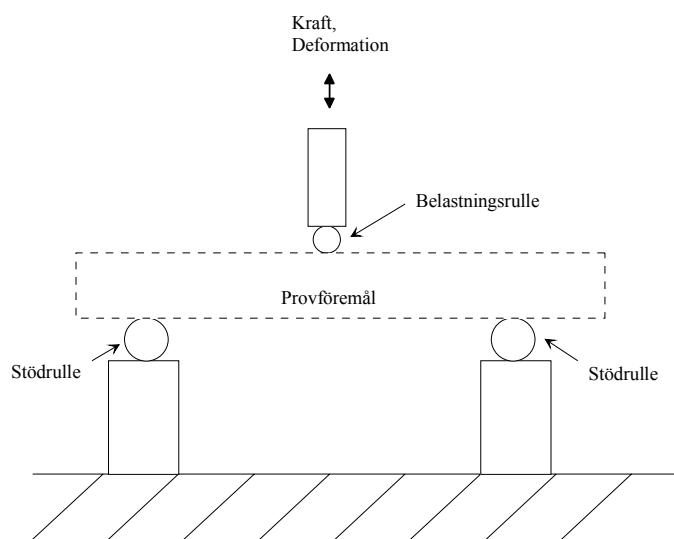
Provningsmetod	Storhet	Godkännande kriterium
Böjprovning	Fbp, tvärsnitt 1	> 11,0 kN
	Fbm, tvärsnitt 1	> 1,5 kN
	Fbp, tvärsnitt 2	> 12,5 kN
	Fbm, tvärsnitt 2	> 15,0 kN
Dragprovning	Fdm	> 25,0 kN
Hårdhetsprovning	HV30	> 350

Kravspecifikation mekaniska prov, teleskopbatong

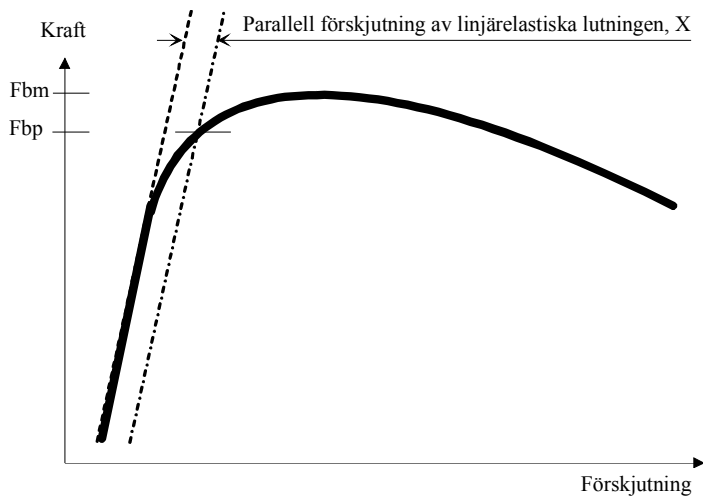
Figur A1.

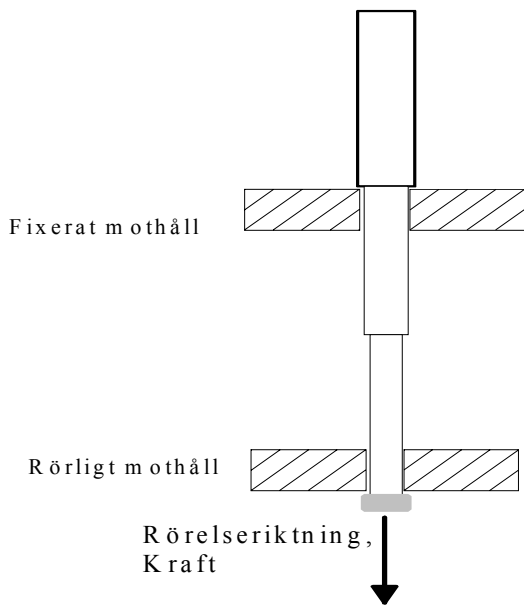
Figur A2.

Figur A3.

Figur A4.

Utbildning i expanderbar batong**14 lektionstimmar**

Endast den som genomgått fullständig väktargrundutbildning får antas till utbildningen.

Ämne	Expanderbar batong och konflikthantering
Innehåll	24 kap. brottsbalken och 10 § 2 polislagen (1984:387), jfr 29 § samma lag, samt batongtekniker och moment i form av <ul style="list-style-type: none"> - grundställning, - högt och lågt utslag, - ihopslag, - färdigställning, - forehand- och backhandsslag, - blockering, - medicinska risker, - mental förberedelse, - konflikthantering, - kommunikation och - kompetensprov.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningen ha god <ul style="list-style-type: none"> - färdighet i att använda expanderbar batong, - kunskap i konflikthantering och kommunikation och - kunskap om de medicinska risker som följer med slag från en expanderbar batong.
Genomförande	Målet skall uppnås genom förflyttningsövningar och händelsestyrda övningar. Kursen skall avslutas med kunskapskontroll i form av en tillämpad praktisk övning. Utbildningsmomentet skall i den praktiska delen ledas av en av Rikspolisstyrelsen godkänd batonginstruktör.
Beräknad tid	14 timmar.

Utbildning för hundförare

37 timmar

Endast den som med godkänt resultat genomgått fullständig väktargrundutbildning får antas till utbildningen.

Ämne	Allmän hundkunskap
Innehåll	Hundens sinnen, fattningsförmåga och beteenden.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en grundläggande kunskap om hundens sinnen, fattningsförmåga och hur man kan förutse hundens uppträdande mot bakgrund av dessa egenskaper.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk och praktisk undervisning. Utbildningsmomentet skall ledas av en polis som med godkänt resultat har genomgått instruktörskurs i polis-hundtjänst eller en person med god erfarenhet från bevakning med hund och som med godkänt resultat genomgått av Rikspolisstyrelsen anordnad utbildning för utbildare av väktarhundförare.
Beräknad tid	6 timmar.

Ämne	Hunden och lagen
Innehåll	24 kap. 1 § brottsbalken, lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter, lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar, jaktlagen (1987:259) och andra författningar som innehåller bestämmelser om hundar.
Mål	Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått en övergripande kunskap om vilka regler som gäller för hundar i allmänhet och hur hunden får användas med stöd av 24 kap. 1 § brottsbalken i synnerhet. Deltagaren skall också ha fått kunskap om bevakningsföretagets skadeståndsansvar för skador som orsakats av hund i bevakningsarbete.
Genomförande	Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner utifrån verkliga eller fingerade situa

tioner.

Ämnet skall ledas av en person med minst tio högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 4 timmar.

Ämne **Lydnadsdressyr**

Innehåll Genomgång av momenten platsliggning, skottoberördhet, linförighet, framförgående, inkallning, hopp över hinder m.m.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om vilken betydelse som lydnadsdressyr spelar när man medför hund i bevakningsarbete.

Genomförande Målet skall uppnås genom praktisk träning i platsliggning, skottoberördhet, linförighet, framförgående, inkallning och hopp över hinder.
Utbildningsmomentet skall ledas av en polis som med godkänt resultat har genomgått instruktörskurs i polishundtjänst eller en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått av Rikspolisstyrelsen anordnad utbildning för utbildare av väktarhundförare.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Skyddstjänst**

Innehåll Avvärjande av överfall, visitation, transport av frihetsberövad.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha fått kunskap om hur man skall hantera en hund så att den i en överfalls-situation, vid visitation och transport av en frihetsberövad endast följer hundförarens instruktioner och inte agerar självständigt.

Genomförande Målet skall uppnås genom praktisk träning i avvärjande av överfall och visitation och transport av frihetsberövad. Utbildningsmomentet skall ledas av en polis som med godkänt resultat har genomgått instruktörskurs i polishundtjänst eller en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått av Rikspolisstyrelsen anordnad utbildning för utbildare av väktar

hundförare.

Beräknad tid 13 timmar.

Ämne Tillämpade övningar

Innehåll Lydnadsdressyr och skyddstjänst.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet på ett fullgott sätt kunna föra en hund i bevakningsarbete och med hjälp av hunden på ett proportionerligt sätt skydda sig mot överfall, utföra visitation av och transportera en frihetsberövad.

Genomförande Målet skall uppnås genom att deltagarna tränas i verklig-hetstrogna, fingerade situationer som kräver att de tillämpar den teoretiska kunskap de tillgodogjort sig under tidigare utbildningsmoment.
Utbildningsmomentet skall ledas av en polis som med godkänt resultat har genomgått instruktörskurs i polis-hundtjänst eller en person, med god erfarenhet från bevakning med hund, som med godkänt resultat genomgått av Rikspolisstyrelsen anordnad utbildning för utbildare av väktarhundförare.

Beräknad tid 8 timmar.

Prövning och godkännande av hund och hundekipage

1. Allmänt om prövning och godkännande av hund som skall användas i bevakning

En hund skall för att få användas i bevakning med godkänt resultat ha genomgått mental- och tjänstbarhetsprov i Rikspolisstyrelsens eller polismyndighetens regi. Den myndighet som provat hunden skall tillsända godkännandemyndigheten och berört auktoriserat bevakningsföretag ett protokoll över genomfört prov.

Ansökan om deltagande i mental- och tjänstbarhetsprov skall ges in till Rikspolisstyrelsen eller polismyndigheten i det län där väktaren (hundföraren) huvudsakligen skall tjänstgöra.

I ansökan skall anges sökandens namn, personnummer, adress, arbetsgivare och syftet med ansökan. Till ansökan skall bifogas intyg om märkning enligt lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar.

2. Mentalprov

Mentalprov skall utföras av besiktningsman som genomgått av Rikspolisstyrelsen för ändamålet beslutad utbildning i hundtjänst och som är godkänd av Rikspolisstyrelsen.

Mental- och funktionsprov får genomföras med hundar som har uppnått 18 men inte 48 månaders ålder. Om det finns särskilda skäl får även andra hundar prövas, dock att en hund som uppnått 48 månaders ålder endast får prövas i anlagsprov samt i fråga om den är skottfast.

Mentalprov skall bedömas enligt den av Rikspolisstyrelsen godkända kod- och värdetabellen för lämplighetstest som finns i RPS blankettserie 214, Kod- och Värdetabell för lämplighetstest. Resultatet av prövningen skall redovisas i protokollform på RPS blankett 214, Lämplighetstestprotokoll. En sammanfattning av hundens lämplighet för användning i bevakning skall vid provningstillfället lämnas till hundägaren och föraren.

En hund som genomgått mentalprov enligt denna bilaga får inte prövas igen utan Rikspolisstyrelsens godkännande.

3. Tjänstbarhetsprov

Endast en hund som med godkänt resultat genomgått mental- och funktionsprov får genomgå tjänstbarhetsprov.

Tjänstbarhetsprov skall ledas av en provledare som har genomgått hundinstruktörsutbildning och som godkänts av Rikspolisstyrelsen.

Tjänstbarhetsprov får endast genomföras på hund som är 18 månader gammal eller äldre. För att hunden skall få betyget godkänt krävs att hunden klarar samtliga delprov. Delproven skall genomföras sammanhängande under en dag.

Vid bedömningen om hunden klarat delproven skall betygen godkänd eller ej godkänd användas. Om tvivel uppstår om hunden klarat ett delprov eller inte skall hänsyn tas till om hunden genomfört hela momentet.

När delproven är genomförda skall provledaren avge en sammantagen tjänstbarhetsbedömning med betygen godkänd eller ej godkänd. Avlagt tjänstbarhetsprov skall redovisas i protokollform på RPS blankett 214, Prövning av väktarhund i bevakningstjänst, tjänstbarhetsprov. Hund som inte blivit godkänd i ett delprov får göra om detta inom två månader.

Tjänstbarhetsprov skall avläggas varje år. Det får dock inte dröja längre tid än 14 månader mellan provningstillfällena. Om hunden inte har avlagt godkänt tjänstbarhetsprov inom föreskriven tid får den inte användas i bevakningsarbete.

Allmänt om bedömningen vid tjänstbarhetsprov

Tjänstbarhetsprov består av två delprov, ett lydnadsprov (se avsnitt 2.1) och ett skyddstjänstprov (avsnitt 2.2). Dessa delprov är indelade i ett antal moment. Till varje moment finns föreskrivet hur det skall genomföras (uppläggning) och hur det skall bedömas (bedömning).

Med utgångsställning menas att hunden befinner sig sittande vid förarens vänstra sida. När hunden ansluter till föraren får den inta sittande ställning framför denne och sedan kommenderas till utgångsställning. Föraren skall i samtliga moment följa givna anvisningar.

Alla avvikelser från momentets rätta utförande skall påverka bedömningen. Hund som tjuvstartar men genast kan återkallas skall erhålla högst betyget godkänt. Hund som inte lyder tredje kommandot skall underkännas. Extra kommandon, tecken utöver de tillåtna skall påverka bedömningen av betyget beroende på intensitet. Bedömningen skall påbörjas efter provledarens anvisning. Om ett moment måste avbrytas skall kommandot ” avbryt ” användas.

3.1 Lydnadsprov

Lydnadsprovet skall bestå av nedan uppräknade moment.

3.1.1 Platsliggning

Momentet skall genomföras med fler än en hund. Förarna skall lägga hundarna bredvid varandra med ca 5 meters mellanrum och avlägsna sig gående till ca 30 meters avstånd och stanna vända mot och synliga för hundarna. Hundarna skall ligga kvar i 5 minuter utan att förflytta sig.

Föraren får under momentet inte påverka hunden. När föraren lämnar hunden får han endast använda kommandot ” stanna kvar ”.

Uppläggning

Momentet börjar med förare och hund i utgångsställning på anvisad plats. Momentet är slut när momentet skottoberördhet påbörjas. Tiden skall räknas från det att förarna intagit av provledaren anvisad plats.

Bedömning

Hund som sätter sig kan erhålla betyget godkänt. Hund som ställer sig eller kryper mer än 3 meter skall underkännas.

3.1.2 Skottoberördhet

I anslutning till föregående moment skall avlossas, ca 50 meter från hundarna, 5 skott efter varandra varvid hundarna skall kvarligga på sina platser. Föraren får under momentet inte påverka hunden.

Uppläggning

Före momentets början får en hund som lämnat sin plats i föregående moment läggas om, dock högst en gång. Momentet börjar när första skottet avlossas och är slut när förarna återvänt och på provledarens kommando beordrat hundarna i utgångsställning. Skytten skall vara utplacerad innan momentet platsliggning påbörjas.

Bedömning

Hund som sätter sig kan erhålla betyget godkänt. Hund som ställer sig eller kryper mer än 3 meter skall underkännas.

3.1.3 Linförighet (hunden kopplad)

Hunden, som föres i fritt hängande koppel, skall villigt följa föraren på dennes vänstra sida med huvudet eller bogen i jämnhöjd med förarens knä.

Linförighet skall prövas i olika gångarter och i samband med vändningar. När föraren gör halt ska hunden utan kommando stanna i utgångsställning. Vid nytt marschantråde och vid tempoväxlingar får kommandot upprepas.

Uppläggning

Momentet börjar och slutar på provledarens kommando med hunden i utgångsställning. Det åligger provledaren att tillse att hunden föres i fritt hängande koppel.

Bedömning

Hund som under större delen av momentet förs i stramt koppel (stretar) skall inte godkännas. Samma sak gäller hund som släpar och upprepade gånger måste dras fram. Stor vikt skall läggas vid hundens förmåga att anpassa sig

till förarens rörelser så att den inte stänger, tränger eller sätter sig snett och sent.

3.1.4 Framförgående (hunden kopplad)

På kommando skall hunden under marsch gå framför föraren i kopplets längd. När föraren gör halt skall hunden på kommando genast stanna. Provet utförs även i omvänd marschriktning.

Uppläggning

Momentet börjar på provledarens tillsägelse med hunden i utgångsställning och är slut då föraren anslutit till hunden efter halt i omvänd marschriktning och hunden på kommando intagit utgångsställning.

Bedömning

För en hund som stretar, nosar, inte håller avståndet eller sätter sig vid halter påverkas bedömningen. Tillåts hunden helt bestämma riktningen skall den underkännas. Hund som vänder tillbaka och någon gång befinner sig bakom eller i jämnhöjd med föraren skall underkännas.

3.1.5 Inkallning

Efter föregående moment, då hunden intagit utgångsställning, går föraren 50 meter från hunden och stannar vänd mot hunden varefter den kallas in.

Uppläggning

Momentet börjar när föraren på provledarens tillsägelse lämnar hunden. Momentet är slut när hunden intagit utgångsställning hos föraren. Hunden inkallas på provledarens tillsägelse.

Bedömning

För hund som inte sitter kvar medan föraren avlägsnar sig påverkas bedömningen. Lämnar den sin plats mer än 3 meter skall den underkännas. Stor vikt skall läggas vid hundens snabbhet.

3.1.6 Hopp över hinder

Hunden skall, från utgångsställning, på kommando, fritt hoppa över hindret. På kommando skall hunden stanna på andra sidan av hindret i valfri ställning. Föraren anmäler hundens ställning före momentets början.

Uppläggning

Momentet börjar när föraren ställt upp på lämpligt avstånd från hindret med hunden i utgångsställning. Hoppet sker på provledarens tillsägelse. Momen

tet avslutas när hunden intagit angiven ställning på motsatta sidan. Hindret skall vara 85 cm högt och 100 cm brett samt täckt.

Bedömning

För en hund som vidrör hindret påverkas bedömningen. Hund som tar lättare stöd eller inte intar anmäld ställning kan erhålla högst betyget godkänt. Hund som river hindret skall underkännas.

3.2 Skyddstjänstprov

Den grundläggande synen i skyddsarbetet skall vara att hunden inte får agera självständigt utan kommando från föraren utom i de fall föraren eller hunden utsätts för överraskande angrepp.

Med angrepp menas att hunden biter skyddsfigurant. Bedömningen skall i hög grad påverkas av hundens vilja att försvara föraren. Ett alltför lamt angrepp skall medföra ett underkännande av momentet. Hunden skall också utnyttja första tillfället till angrepp. Hunden skall angripa så länge figuranten agerar.

Vid angrepp från hunden skall hunden upphöra med angreppet på förarens kommando. Hund som dröjer alltför länge med att upphöra med angreppet skall underkännas i momentet. En annan detalj som skall påverka bedömningen är vilka åthävor föraren använder för att få hunden att sluta med att angripa.

När hunden släppt sitt bett får föraren kommandera in hunden till sidan. Här beaktas särskilt upprepande kommandon och åthävor samt hundens fortlöpande bevakning av figuranten.

Skyddstjänstprov består av nedan uppräknade moment.

3.2.1 Avvärjande av överfall

Hundföraren skall gå med hunden vid fot kopplad efter en anvisad sträcka. Från ett dolt gömställe och på ett avstånd av ca 10 meter skall en skyddsfigurant, iförd skyddsärm, springa snett framifrån till hotfullt angrepp mot föraren. Hunden får angripa endast efter förarens kommando eller då fara föreligger. Hunden skall upphöra med angreppet på förarens kommando.

Uppläggning

Momentet börjar på provledarens kommando och är slut när föraren har hunden under kontroll.

Bedömning

Vikt skall läggas vid hundens snabbhet och vilja att försvara, släppandet samt förarens förmåga att få kontroll över hunden och situationen efter avvärjandet/släppandet.

3.2.2 Visitation

Föraren skall placera hunden att bevaka figuranten varefter denne skyddsvisiteras.

Uppläggning

Momentet börjar när momentet avvärjande av överfall är slut, och är avslutat när föraren avvisiterat figuranten och återvänt till hunden och hunden intagit utgångsställning.

Bedömning

Momentet skall underkännas om hunden angriper figuranten eller om föraren går mellan hund och figurant. Vikt skall läggas vid hundens förmåga att upprätthålla en effektiv bevakning av figuranten.

3.2.3 Transport

Föraren, med hunden gående vid sidan, kommenderar figuranten för transport. Figuranten skall transporteras enligt provledarens anvisningar.

Uppläggning

I anslutning till föregående moment börjar momentet transport. Momentet genomförs enligt provledarens anvisningar. Figuranten skall transporteras ca 50 meter och med minst en riktningsförändring. Föraren kommenderar figuranten att, efter provledarens anvisningar, gå framför sig och går själv med hunden vid sidan ca 5 meter bakom.

Bedömning

Vikt skall läggas vid att föraren följer provledarens anvisningar beträffande avstånd samt att hunden håller position vid föraren. Upprepade skall eller störande gnäll skall påverka bedömningen. Hund som drar sig före föraren och för nära figuranten skall underkännas.

4. Fortlöpande träning

För att ekipaget skall kunna upprätthålla den kompetens som krävs för att det skall klara tjänstbarhetsprovet skall det bevakningsföretag där hundföraren är anställd ge ekipaget möjlighet att under ledning av en av Rikspolisstyrelsen godkänd hundinstruktör vid minst ett tillfälle per månad träna de moment som anges under avsnitt 3 i denna bilaga.

Utbildning i handhavande av skjutvapen**40 timmar**

Endast den som med godkänt resultat har genomgått väktargrundutbildning och har utfört bevakning under minst ett år samt är 23 år eller äldre får antas till utbildningen.

Ämne **Innehav och förvaring av bevaknings- och utbildningsföretags och väktares skjutvapen**

Innehåll 2 kap. 3, 13 §§, 3 kap. 7 §, 9 kap. 2 § vapenlagen (1996:67), 1 kap. 3 § och 17 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) samt 6 kap. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2002:9, FAP 551-3) m.fl.
4 kap. 2 – 5 §§, 10 §, 7 kap. 1 § 1-5 Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition (RPSFS 2005:9, FAP 943-1) och *bilaga 12* i denna författning.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet kunna redogöra för innehållet i de författningsbestämmelser som reglerar bevaknings- och utbildningsföretags samt väktares möjligheter att få tillstånd att inneha skjutvapen och hur vapnen skall förvaras.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning med utgångspunkt från relevanta författningsbestämmelser. Utbildningsmomentet skall ledas av en person med minst 10 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 5 timmar.

Ämne **Väktares bärande och användande av skjutvapen**

Innehåll 24 kap. 1 § 1 brottsbalken, 8 kap. 15 § och *bilaga 12* till denna författning.

Mål Deltagaren skall efter att ha genomgått ämnet kunna redogöra för de regler som styr när en väktare får bära och använda skjutvapen.

Genomförande Målet skall uppnås genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner utifrån fingerade eller verkliga fallbeskrivningar.
Utbildningsmomentet skall ledas av en person med minst 10 högskolepoäng i juridik eller med minst motsvarande kunskapsnivå.

Beräknad tid 8 timmar.

Ämne **Vapenkunskap**

Innehåll Enhandsvapens konstruktion, funktion och säkring, kaliber, utgångshastighet m.m. Isärtagning och ihopsättning, påfyllning av ammunition i magasin, laddning, patron ur, vapenvård, vapenbesiktning och vapensprängning.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha kunskap om vad ett enhandsvapen är, hur det fungerar och hur man skall hantera och vårda ett sådant.

Genomförande Målet skall uppnås genom att deltagarna under handledning får öva sig i att praktiskt hantera skjutvapnet och dess olika delar.
Utbildningsmomentet skall ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått skjutinstruktörsutbildning i Rikspolisstyrelsens regi.

Beräknad tid 3 timmar.

Ämne **Övningsskjutning**

Innehåll Vapen- och eldhandgrepp. Skolskjutning och figurskjutning. 24 kap. 1 § 1 brottsbalken och *bilaga 12* i denna författning.

Mål Deltagaren skall efter utbildningsmomentet ha god färdighet i att bära och hantera skjutvapnet i bevakningsarbete i allmänhet och vara säker i sina värderingar inför valet att avlossa skott i nödvärnssituationer i synnerhet.

Genomförande Målet skall uppnås genom att deltagarna praktiskt får öva sig i att bära skjutvapnet, vapen- och eldhandgrepp, och använda det i fingerade nödvärnssituationer i samband med skol- och figurskjutning.
Utbildningsmomentet skall ledas av en person som med

Beräknad tid	16 timmar.
Ämne	Kompetensprov
Innehåll	<p>Skriftligt prov på deltagarnas kunskap om den del av nödvärnsrätten som ger stöd för väktare att i vissa fall använda skjutvapen och de författningsbestämmelser som reglerar bevaknings- och utbildningsföretags och väktares möjligheter att få tillstånd att inneha skjutvapen och hur vapnen skall förvaras.</p> <p>Praktiskt prov på deltagarens färdighet att bära och hantera skjutvapnet i bevakningsarbete och hans eller hennes förmåga att mentalt och praktiskt göra rätt bedömningar i nödvärnssituationer när det gäller valet att avlossa varningskott och verkningseld.</p>
Mål	Det skall efter kompetensprovet stå klart om deltagaren har den kunskap och färdighet som krävs för att han eller hon skall kunna bära och använda skjutvapen i bevakningsarbete på ett rättsenligt och säkert sätt.
Genomförande	<p>Skriftligt prov. Det praktiska provet skall genomföras i form av skol- och figurskjutning med utgångspunkt från fingerade nödvärnssituationer.</p> <p>Det skriftliga provet skall ledas av en person med minst 10 högskolepoäng i juridik eller med motsvarande kunskapsnivå.</p> <p>Svårighetsnivån på det praktiska provet skall motsvara kravnivån på det prov som poliser måste klara för att få bära vapen i tjänsten.</p> <p>Provet skall i denna del ledas av en person som med godkänt resultat har genomgått skjutinstruktörsutbildning i Rikspolisstyrelsens regi.</p>
Beräknad tid	8 timmar.

Väktares rätt att bära skjutvapen och förvaring av skjutvapen m.m.

1. Författningar m.m.

Bestämmelser om förutsättningarna för auktoriserade bevakningsföretag och väktare att få tillstånd att inneha skjutvapen finns bl.a. i 2 kap. 3, 13 §§, 3 kap. 7 §, 9 kap. 2 § vapenlagen (1996:67), 1 kap. 3 § och 17 kap. 1 § vapenförordningen (1996:70) samt i 6 kap. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2002:9, FAP 551-3).

I denna *bilaga 12* föreskrivs vid vilket slags bevakning väktare får bära skjutvapen och vilken typ av vapen som han eller hon får bära.

2. Bärande av skjutvapen i bevakning

En väktare får under förutsättning att kraven i 8 kap. 15 § i denna författning och vapenlagstiftningen är uppfyllda bära skjutvapen när det är nödvändigt för att fullgöra bevakning av

- a) främmande stats- eller internationell organisations officiella representation i Sverige eller annan till denna knuten organisation, t.ex. handels-, kultur- eller informationscentrum, se lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,
- b) objekt, när det sker på uppdrag av polismyndigheten eller Rikspolisstyrelsen eller
- c) annat objekt, om synnerliga skäl finns och polismyndigheten eller, om bevakningen av objektet berör flera polisdistrikt, Rikspolisstyrelsen beslutat att så får ske.

När ett bevakningsföretags väktare bär skjutvapen med stöd av punkten a skall företaget underrätta polismyndigheten om detta och ange vid vilka tider det sker. Företaget skall i samband med underrättelsen inge en kopia av det avtal som bevakningsuppdraget vilar på.

När polismyndigheten eller Rikspolisstyrelsen prövar om skjutvapen skall få bäras vid bevakning enligt punkterna b eller c skall bedömningen vara restriktiv.

Rikspolisstyrelsen eller polismyndigheten får besluta att skjutvapen får bäras med stöd av punkten c om synnerliga skäl finns. För att synnerliga skäl skall anses finnas skall det finnas ett generellt eller konkret hot om brottsligt angrepp mot bevakningsobjektet. Ansökan enligt punkten c skall inges av bevakningsföretaget till den beslutande myndigheten. Beslut om att skjutvapen får bäras skall vara tidsbegränsade.

2.1 Bärande av skjutvapen till och från bevakningsuppdrag

I samband med att bevakning enligt punkterna a, b eller c i avsnitt 2 skall utföras eller har utförts får skjutvapnet endast bäras vid transport till och från platsen för förvaringen och platsen för bevakningen.

3. Användande av skjutvapen

En väktare som utför bevakning får endast använda sitt skjutvapen med stöd av 24 kap. 1 § 1 brottsbalken i syfte att skydda sig själv eller annan i nödvärnssituationer.

3.1 Hanterandet av skjutvapen

Ett skjutvapen skall hanteras så att skott inte avlossas av våda och så att säkerheten inte heller i övrigt äventyras. Skjutvapnet skall vidare handhas på ett sådant sätt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt det eller att det på något annat sätt går förlorat.

När ett skjutvapen bärs får det inte vara laddat (patron får inte vara införd i patronläget) och hanen får inte vara spänd. Ett skjutvapen med säkringsfunktion skall vara säkrat.

När förhållandena kräver höjd beredskap får ett skjutvapen dock bäras i handen, laddas och osäkras. Med hänsyn till risken för vådaskott får avtryckarfingret inte läggas an mot avtryckaren och hanen inte hållas spänd förrän skottlossning bedöms vara omedelbart förestående. Under förflyttning med ett laddat och osäkrat skjutvapen skall särskild försiktighet iakttas.

När förhållandena inte längre kräver höjd beredskap skall vapnet hölstras eller säkras och så snart situationen medger det i övrigt ordnas för bärande som nyss nämnts.

Vapenvård eller övning med skjutvapen får ske endast på platser eller i lokaler som bevakningsföretaget har godkänt för sådana ändamål.

3.2 Användande av skjutvapen

En väktare som skall bära skjutvapen när han eller hon utför bevakning skall ges särskilda instruktioner om hur uppdraget skall utföras. En väktare som inte har fått sådana instruktioner skall kontakta föreståndaren, eller av föreståndaren särskilt utsedd person, för instruktioner om uppdraget och dess genomförande.

En väktare som utför bevakning får endast använda sitt skjutvapen med stöd av 24 kap. 1 § 1 brottsbalken i syfte att avvärja svårare våld mot honom eller henne själv eller annan eller hot som innebär trängande fara för sådant våld.

Innan en väktare avlossar ett skott i en sådan situation skall han eller hon, om det inte framstår som olämpligt eller verkningslöst, tydligt ge till känna att han eller hon är väktare och har för avsikt att skjuta. Därefter skall väktaren, om inte omständigheterna inte tvingar till annat, först avlossa ett varningsskott. Varningsskottet skall om möjligt riktas så att skada inte uppstår. Varningsskott får dock endast avlossas om förutsättningarna för verkningseld enligt 24 kap. 1 § 1 är uppfyllda.

Om väktare måste avlossa verkningseld skall det eftersträvas att endast för tillfället oskadliggöra angriparen. Verkningseld bör därför i första hand riktas mot benen. Det bör beaktas att risken för att utomstående kan skadas vid skottlossning är särskilt stor när skjutavståndet är långt eller när det råder dåliga siktförhållanden, såsom mörker, dimma, motljus eller regn. Även risken för rikoschetter bör uppmärksammas.

3.2.1 Rapportering över avlossat skott

Om en väktare har avlossat varningsskott eller verkningseld mot person skall han eller hon omedelbart rapportera detta till polismyndigheten i det polisdistrikt där skottet avlossades. Han eller hon skall vidare lämna en skriftlig rapport till bevakningsföretagets vapenansvarige eller till föreståndaren så snart det kan ske. Den vapenansvarige skall, med eget yttrande över situationen, skyndsamt lämna rapporten vidare till tillsynsmyndigheten, polismyndigheten i det polisdistrikt där skottet avlossades och till Rikspolisstyrelsen.

Om en väktare av våda avlossat ett skott skall han eller hon lämna en skriftlig rapport till bevakningsföretagets vapenansvarige så snart det kan ske. Den vapenansvarige skall, med eget yttrande över situationen, skyndsamt lämna rapporten vidare till tillsynsmyndigheten.

4. Typ av skjutvapen

Väktare får när bevakning utförs endast bära enhandsvapen som inte är helautomatiskt med en kaliber på högst 9 millimeter.

5. Utlåning av skjutvapen och fortbildning

Vid ett bevaknings- och utbildningsföretag som har tillstånd att inneha skjutvapen skall det finnas en utsedd befattningshavare som är vapenansvarig. Den vapenansvarige skall ha till uppgift att se till så att de bestämmelser som tar sikte på företagets skjutvapen efterlevs. Om det inom företaget inte finns någon utsedd befattningshavare som är vapenansvarig åvilar ansvaret på föreståndaren.

5.1 Utlåning av skjutvapen

Bevakningsföretaget får låna ut skjutvapen till en väktare endast om han eller hon har

- lånelicens,
- med godkänt resultat genomgått utbildning i ämnet Handhavande av skjutvapen enligt *bilaga 11* och
- därefter varje år genomgått en fortbildning och klarat kompetensprovet.

5.2 Fortbildning och kompetensprov

Bevakningsföretaget skall se till att väktare som företaget lånat ut skjutvapen till varje år får fortbildning i handhavande av skjutvapen. Fortbildningen skall omfatta minst 8 lektionstimmar och innehålla ett koncentrat av den ut

RPSFS 2006:6

bildningsplan för Handhavande av skjutvapen som föreskrivs i *bilaga 11*. Fortbildningen skall avslutas med kompetensprov för skjutvapnet enligt *bilaga 11*.

Fortbildningen och kompetensprovet skall genomföras under ledning av en instruktör som med godkänt resultat har genomgått Rikspolisstyrelsens utbildning för vapeninstruktörer.

Bevakningsföretaget skall varje år lämna en skriftlig dokumentation till tillsynsmyndigheten över vilka väktare som man lånar ut vapen till, när dessa genomgått senaste fortbildning med godkänt kompetensprov och vem som varit instruktör.

6. Förvaring av bevaknings- och utbildningsföretags skjutvapen och ammunition

För förvaring av bevakningsföretags enhandsvapen och ammunition skall, utöver vad som anges i vapenlagen (1996:67) och vapenförordningen (1996:70), gälla vad som föreskrivs om förvaring av en polismyndighets enhandsvapen och ammunition i 4 kap. 2-5 §§, 10 §, 7 kap. 1 § 1-5 Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition (RPSFS 2005:9, FAP 943-1). Vad som i dessa uppräknade bestämmelser sägs om poliser skall också gälla bevakningsföretagets väktare.

Kontrollpunkter vid rutinmässiga inspektioner enligt 10 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag

1. Allmänt

Enligt 8 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag m.m. och 1 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m. är länsstyrelsen i det län där företaget har sitt säte tillsynsmyndighet. Vid tillsynen skall tillsynsmyndigheten kontrollera att företaget alljämt uppfyller kraven för det slag av verksamhet som företaget är auktoriserat för. Enligt 10 § lagen om bevakningsföretag skall ett bevaknings- och utbildningsföretag inspekteras minst en gång vartannat år.

1.1 Kontrollpunkter

Följande bör kontrolleras;

- Uppgifter om organisationsnummer, firma, adressort där ledningen har sitt säte, styrelseledamöter och suppleanter, VD etc. Aktuellt bolagsregisterutdrag kontrolleras. Företag som är i konkurs får enligt konkurslagen (1987:672) inte driva näringsverksamhet.
- Uppgifter om företagets föreståndare och hans eller hennes utbildning, t.ex. om han eller hon är godkänd och har genomgått föreskriven utbildning.
- Uppgifter om vilket eller vilka slag av verksamhet som företaget bedriver och inom vilket eller vilka län det sker.
- Om företaget fullgjort sin anmälningsplikt enligt 8 och 12 §§ förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, dvs. om företaget inom en vecka anmält att:
  - en ny föreståndare anställts,
  - tidigare godkänd personal anställts,
  - godkänd anställd person som slutat sin anställning eller sitt uppdrag inom företaget och
  - en person som efter ansökan godkänts eller är föremål för myndighetens prövning ej kommer att påbörja sin anställning.
- Om företagets anställda har den utbildning som föreskrivs för den verksamhet de utför.

2. Organisation och verksamhetsplanläggning

Bevakningsföretagets organisation och planläggning skall vara sådan att företaget kan bedriva verksamheten på ett seriöst sätt och följa de bestämmelser som gäller för bevakningsföretag. Företagets personalresurser skall vidare vara lämpligt avvägda i förhållande till de olika slagen av bevakning som bedrivs. Nycklar och koder m.m. får inte vara åtkomliga för obehöriga.

2.1 Kontrollpunkter

- Företagets interna säkerhetsskydd kontrolleras med hänsyn till lokalernas beskaffenhet, ägare och tillträdesvägar, in- och utpassering till olika utrymmen, kontorets bemanning samt förvaring av kundhandlingar och nycklar och interna regler om säkerhetsskydd.
- Hur sker internkontrollen av hur väktarna på fältet sköter sina bevakningsuppdrag?
- Hur planlägger företaget sina bevakningsuppdrag med hänsyn till innehållet i avtalet mellan kunden och företaget (säkerhetsbedömning av objekt och väktarens arbetsskydd), vem är ansvarig?
- Använder företaget kontrollur? Hur sker kontrollen av markeringsrem-sorna? Hur lång är arkiveringstiden?
- Erhåller kunden sammandrag över de tider väktaren besökt bevakningsobjekten?
- Kodläsare (istället för kontrollur). Hur informeras kunden?
- Arkiveras datainformation från kodläsare?
- Skrivs väktarrapporter och i så fall hur arkiveras dessa?
- Vilka regler och arkiveringstider gäller i övrigt beträffande rapportkopior, nyckelkvitton, avtalskopior, larmregistreringar etc.
- Finns befattningsbeskrivningar, väktarinstruktioner och utsättningslistor för väktarna?
- Förekommer ledningsjour eller liknande? Hur är denna organiserad och vem är ansvarig?
- Finns det någon larmcentral? Hur betjänas denna?
- Förekommer bevakningsuppgifter som innebär att väktare utför någon form av ordningshållning? Innehållet i kundavtal och väktarinstruktioner skall i sådana fall uppmärksammas särskilt.
- Vem är ansvarig för bevakningsverksamheten? Om bevakningsföretag bedriver utbildningsverksamhet skall detta vara anmält till auktorisationsmyndigheten.
- Om företaget bedriver bevakning av enskild person för dennes skydd skall särskild uppmärksamhet ägnas åt om företaget har en särskild organisation för detta, om man är auktoriserad för detta, vilken personal som utför bevakningen och om personalen har föreskriven utbildning osv.
- Har kursledare och lärare rätt kompetens?

3. Personal

Av 4 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag framgår att all personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag samt styrelseledamot, styrelsesuppleant och föreståndare skall vara godkänd med avseende på laglydnad, medborgerlig pålitlighet samt lämplighet i övrigt.

Höga krav i detta avseende skall ställas på personal både vad avser laglydnad och lämplighet i övrigt. På väktare skall ställas extra höga krav. Det

samma gäller styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, föreståndare och andra personer som har ett stort inflytande på bevakningsföretagets verksamhet.

3.1 Kontrollpunkter

- Vid en rutinmässig inspektion bör laglydnaden och lämpligheten i övrigt kontrolleras hos företagets personal.
- Vilka anställningsformer tillämpas av företaget? Hur många är heltidsanställda, deltidsanställda och hur många vikarier finns. För samtliga anställda skall datum för anställning och godkännande finnas tillgängligt.
- Kontrollera om personalen är godkänd och har föreskriven utbildning, erfarenhet och ålder för det slag av bevakning de utför.

4. Verksamhetsformer

För att gränsdragningen mellan bevakningsföretagets verksamhet och polisens uppgifter skall kunna göras bör bevakningsföretaget uppmanas att beskriva den verksamhet företaget bedriver.

Det bör anses vara en från allmän synpunkt olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig att genom spanings- eller utredningsverksamhet ta fram bevisning mot en person som redan är misstänkt för brottet. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet.

Det bör dock inte anses vara en olämplig inriktning om ett bevakningsföretag åtar sig uppdrag som innefattar spanings- eller utredningsverksamhet enbart för att ta reda på om brottslig verksamhet över huvud taget pågår.

4.1 Kontrollpunkter

Kontrollera om företaget bedriver annan verksamhet än bevakning eller utbildning, s.k. sidouppgifter. Sidouppgifter som är mindre lämpliga är som nämnts ovan uppdrag som innebär att företaget tar fram ytterligare bevisning mot en person som redan är misstänkt för ett brott. Detsamma bör gälla uppdrag som innebär att bevakningsföretaget kartlägger personer som misstänks bedriva brottslig verksamhet, efterforskning av läckor, brottsprovokation för att uppdaga eller bevisa brottslig verksamhet m.m.

Kontrollera verksamhet som omfattar bevakning av enskild person för dennes skydd.

Kontrollera om företaget har skyddsvakter. Vilka platser arbetar dessa i så fall på och vilka är uppdragsgivare?

5. Utbildning

För att få utföra vissa bevakningsuppdrag krävs dels genomgången väktargrundutbildning och fortbildning samt viss föreskriven specialutbildning. Mot bakgrund av detta bör kontrolleras att personalen har den utbildning som krävs för den bevakning som den utför.

5.1 Kontrollpunkter

Följande punkter bör kontrolleras;

- Hur genomförs praktiken mellan väktargrundutbildning del 1 och 2? Vem eller vilka är handledare och vilka kvalifikationer och erfarenhet har dessa? Hur utförs handledningen?
- Iakttages föreskriven frist för hur länge en väktare får utföra bevakning utan att genomgått väktargrundutbildning del 2?
- Saknar föreståndare eller övrig personal föreskriven utbildning i förhållande till den bevakning som de utför eller ansvarar för?

En lista med nedanstående uppgifter bör upprättas över de personer som saknar föreskriven utbildning;

- personnummer,
- namn,
- datum för godkännande,
- anställningsdatum,
- genomgångna föreskrivna utbildningar och tidpunkten för detta samt
- vilka bevakningsuppgifter han eller hon har.

Tillsynsmyndigheten bör, i förekommande fall, med stöd av 9 § lagen om bevakningsföretag begära att företaget yttrar sig över frågan varför personalen inte har föreskriven utbildning.

Kontrollera vidare om väktare som endast genomgått Väktargrundutbildning del 1 har utfört bevakning i högst sex månader från anställningsdagen och om sådana väktare har tilldelats en personlig handledare.

Vidare bör kontrolleras om;

- övriga väktare genomgått fortbildning inom föreskriven tid,
- de väktare som utför värdetransport, butikskontroll, bevakning med hund, bevakning av enskild person för dennes skydd har särskild föreskriven utbildning för denna form av bevakning och om de uppnått minimiåldern för detta.

Kontrollera också om företaget enligt 7 kap. 10 § denna författning sparar kopior av utbildningsbevis över de utbildningar som företagets personal genomgått.

6. Utrustning

I 8 kap. i denna författning finns bestämmelser om bevakningsföretags uniformering, vilken utrustning som får eller skall användas och vilken utbildning som krävs för detta.

6.1 Kontrollpunkter

Följande bör kontrolleras;

- Har väktarna föreskriven legitimation?
- Vilket giltighetsdatum har legitimationerna?
- Vid vilka bevakningsuppdrag bär väktarna uniform resp. civil klädsel?

- Bär väktarna uniform när de, i förekommande fall, utför sidouppdrag?
- Har bevakningsföretagets uniform den utformning som den skall ha enligt beslut av auktorisationsmyndigheten?
- Har funktionsbeteckning och emblem rätt utförande och är de rätt placerade på uniformen?
- Är utseendet på bevakningsföretagets motorfordon i enlighet med auktorisationsmyndighetens godkännande?
- Har företaget vapentillstånd?
- Bedriver företaget verksamhet som enligt 8 kap. 14 § denna författning berättigar till att skjutvapen bärs?
- Vid vilka bevakningsuppdrag bärs skjutvapen?
- Vilka av väktarna har lånelicens?
- Har de väktare som har lånelicens föreskriven utbildning för att få bära skjutvapen?
- Hur många vapen äger företaget?
- Äger företaget andra vapen än enhandsvapen?
- Vilka rutiner finns när det gäller hanteringen av skjutvapen i företagets verksamhet (interna föreskrifter, kvittenser på mottagande och återlämnande)?
- Bär väktarna handfängsel och batong?
- Har väktare som bär handfängsel, gummibatong eller expanderbar batong genomgått föreskriven utbildning för detta?
- Bärs föreskriven typ av handfängsel och batong?
- Bedriver företaget bevakning med hund?
- Antal hundekipage?
- Är samtliga godkända?
- Interna föreskrifter?
- Var, hur och vem meddelar utbildningen?

Anteckna i förekommande fall beträffande bevakning med hund;

- hundförare och genomgången föreskriven utbildning på området,
- personnummer,
- hund, registreringsnummer, prövad och godkänd, datum.

Funktionsbeteckning för väktare**Funktionsbeteckning**

1. Funktionsbeteckningens bottenplatta skall vara 90 millimeter lång och 30 millimeter hög.
2. Bottenplattan skall vara utförd i svart färg och texten (versalerna) i gul färg. Texten skall vara 20 millimeter hög och koncentrerad.
3. Funktionsbeteckning skall vara broderad, vävd eller tillverkad på annat lämpligt sätt.